



*Планування
виховної роботи
Бірківської
загальноосвітньої школи
I-III ступенів
імені І. А. Цюпи
на 2021-2022 н. р.*

*Основна тема виховної роботи
у 2021-2022 навчальному році:
«Формування конкурентно спроможної
особистості з високим рівнем
компетенцій»*

Основна мета вихованої роботи
у 2021-2022 навчальному році:
«Формування громадянина, патріота,
інтелектуально розвиненої, духовно і
морально зрілої особистості, готової
протистояти ворогам Батьківщини та
асоціальним впливам, вміння вирішувати
особисті проблеми, творити себе і
оточуючий світ»



ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Концепція сучасного виховного процесу.....	5
1.1 Сучасні виклики виховання.....	5
1.2. Проблеми виховання.....	8
1.3. Нормативна база виховання.....	9
1.4. Засади сучасного виховання.....	10
1.5. Наукові підходи до сучасного виховання.....	12
1.6. Основні принципи виховання.....	14
1.7. Базові моральні принципи сучасного виховання.....	15
1.8. Основні конструкти виховного середовища закладу загальної середньої освіти та виховного простору сучасного учня.....	18
1.9. Необхідність формування критичного, креативного і підкувального мислення в учнів.....	18
1.10. Пріоритети у вихованні компетентної особистості.....	19
1.11. Основні форми і методи організації виховного процесу.....	24
Розділ 2. Зміст виховної роботи Бірківської ЗОШ І-ІІІ ступенів імені І. А. Цюпи у 2021-2022 навчальному році.....	26
2.1. Мета та завдання виховного процесу у Бірківській ЗОШ І-ІІІ ступенів імені І. А. Цюпи.....	26
2.2. Форми та методи виховного процесу у школі.....	41
Додатки.....	45

ВСТУП

Загальна соціокультурна ситуація, виклики щодо збереження цілісності й державності України, військова загроза, завдання консолідації суспільства, реформування системи освіти визначають нагальність підвищення уваги до виховного потенціалу освітнього середовища та допомоги школі в організації виховного процесу на основі інтеграції виховних зусиль суспільства, зокрема громади, а також до виховання базових соціальних цінностей суспільства і малих груп, соціально-значущих якостей особистості, її компетентності і готовності до вияву відповідальної громадянської позиції і патріотизму.

Сучасні діти знаходяться в ситуації численних ризиків, спокус, негативних впливів (у тому числі і через маніпулятивні технології деструктивного змісту ЗМІ, інтернет-мережі, різних видів рекламної продукції), дезорієнтації у вимогах і моделях поведінки, безцільового проведення позаурочного часу. Посилення тенденцій щодо зміцнення культури сили, грошей, маргіналізації підлітків за місцем проживання, ствердження асоціальних субкультур сприяє набуттю і накопиченню асоціального і протиправного досвіду у дітей, формування у них викривленого образу світу та актуалізує потребу формування у підростаючих поколінь гуманістичної та устійливої до маніпуляцій свідомості, моральних принципів, духовності.

Потребують нагального розв'язання проблеми захисту дитинства, провадження в освітній процес нової філософії виховання – соціально-педагогічної підтримки підростаючої особистості як найбільш перспективної щодо нового осмислення ролі педагога в освітньому процесі та його взаємодії з учнями на етичних принципах і моральних імперативах. Основними завданнями соціально-педагогічної підтримки визначаються допомога учням у розвитку ціннісно орієнтованої активності, подоланні труднощів соціальної взаємодії, профілактика ризикованої поведінки, соціальний захист у складних життєвих ситуаціях.

Складність сучасних виховних проблем потребує комплексного підходу у їх розв'язанні та розвитку соціально-педагогічної парадигми виховання. Основою нової парадигми, а відтак і основою виховання виступають особистість дитини, визнання її найвищою цінністю, орієнтація педагога на гуманні, демократичні принципи спільної з дитиною життєдіяльності, отже, генерація стратегії суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Нова парадигма виховання полягає в розумінні дитини як суб'єкта і мети виховання, орієнтує на усвідомлення виховання як соціально-педагогічного явища, на підвищення виховного потенціалу освітнього середовища та проектування цілісного виховного простору. Превентивними заходами у роботі з дітьми визначаються: приділення особливої уваги формуванню ідентичності, основ духовності особистості, культури мислення і культури поведінки, профілактиці шкідливих звичок, ризикованої, девіантної і кримінальної поведінки, жорстокості і насилля в учнівському середовищі, різних видів залежностей.

РОЗДІЛ 1

Концепція сучасного виховного процесу

1.1 Сучасні виклики виховання



Концепція Нової української школи пропонує виховний компонент змісту компетентностей, визначених у Законі України «Про освіту». Закладені основні орієнтири компетентнісного виховання особистості учня можуть творчо наповнюватись конкретним змістом, з урахуванням особливостей функціонування закладу освіти, вікових та індивідуальних можливостей учнів, інших актуальних соціальних викликів.

У вихованні підростаючого покоління та формуванні духовної безпеки української нації доцільно вичленити виклики: внутрішні і зовнішні. Ключовим внутрішнім викликом духовної безпеки нації виступає національна самоідентифікація, яка втілюється у почуттях-цінностях – «Я-Українець» – «Ми-Українці». Сутність цих почуттів-цінностей полягає у дієвій причетності особистості до своєї нації, до роду у широкому розумінні цього слова. Особистість має прийняти історичну естафету вищих духовних надбань нації, жити і діяти на їх основі та примножувати їх з урахуванням викликів теперішнього часу. Низький рівень цього фактору, коли не достатнє почуття єдиного національного роду, спричиняє недостатню консолідацію суспільства, низьку соціоцентрованість членів суспільства, за якої вони свідомо обмежують себе у суспільно значущих домаганнях, цілях, продуктивних способах удосконалення існуючої соціокультурної ситуації, їхню переважаючу Его-орієнтованість з відповідними утилітарними цінностями, перебільшення ролі міжрегіональної самобутності. У цьому сенсі означений фактор є системотвірним, і виховні зусилля повинні бути у першу чергу спрямовані на його оптимізацію.

Серед зовнішніх викликів на увагу заслуговують наступні:

- *Ідеологічний фактор*, який ставить за мету забезпечити громадян України, зокрема молодь від впливу ідеології інших держав, зацікавлених у формуванні своїх прихильників та розхитуванні з середини політичної ситуації в Україні. У цьому зв'язку важливою вбачається своєчасне забезпечення їхніх ключових цінностей: здоров'я, сім'ї, кар'єрного зростання, матеріального достатку, індивідуально і суспільно значущої самореалізації. На сьогодні є потреба у тому, щоб повернути українській ідеології її власні: зміст, потенціал, історію, пантеон героїв і визначних діячів, переосмислити існуючий досвід і визначити новітні завдання подальшого розвитку нації, держави, суспільства. Водночас слід зважати на те, що національна ідеологія формується разом із нацією, її духовним розвитком і становленням, що потребує уваги до виховного аспекту.

- *Ціннісна забезпеченість* є важливою складовою духовної безпеки,

оскільки від цього чинника значною мірою залежить цілісність українського суспільства. Конфлікт цінностей тоталітарного та демократичного спрямування спостерігається не лише на рівні різних поколінь, а й різних регіонів, що є причиною активного просування РФ політичних сил, лояльних до окупантів.

Тому за теперішніх умов важливою є активізація зусиль з підвищення духовного рівня української молоді, формування у неї стійкої системи глибоких морально-духовних цінностей, оскільки саме вони складають основу мотиваційної сфери як особистості, так і суспільства в цілому. Те, чим керується окрема особистість у своїй поведінці, діях, добре висвітлює її глибинну сутність. Якщо особистість чи суспільство сповідує високі гуманістичні цінності, то цілі і засоби її досягнення також будуть досить високими і гуманними. Тільки таким чином ми можемо досягнути поступового економічного, політичного й духовного піднесення нашої країни, оскільки ці сфери досить тісно переплетені і взаємозв'язані.

- *Релігійний фактор* на сьогодні є потужним засобом впливу на українську молодь, яка перебуває у пошуку абсолютних цінностей. На цьому тлі Церква Московського патріархату, виконуючи замовлення Кремля, через проповіді та Боже Слово пропагує цінності «руського мира», стимулює сепаратистські настрої, зневагу до української культури.

Спостерігається втрата єдності у православ'ї та прагнення України створити свою визнану помісну Церкву. Ці процеси породжують з боку МП посилення тиску на населення України, апелюючи до різних історичних, національно-культурних і політичних реалій. Відмінності у геополітичних орієнтаціях та інтересах церковників свідчить про їхню не стільки церковну, скільки політичну боротьбу за українську молодь.

- *Фактор історичної упередженості* в зарубіжних і українських мас-медіа завдає удару по духовній безпеці української молоді, оскільки переконує їх у меншовартісності і вторинності української нації, її несамостійності, залежності від інших сильніших держав, які вирішують її долю. Тому на сьогодні важливим бачиться об'єктивне висвітлення історії України та її популяризація, увага до української мови, яка досі не має належної державної підтримки. Водночас така міфотворчість спостерігається і в Україні, що можна пояснити бажанням відмовитися від застарілих ідеологічних концепцій на користь нових, які більше відповідають історичним реаліям. Однак, на сьогодні надзвичайно важливо дотримуватися історичної правди. Всі спроби прикрасити історію свого народу, навіть з найкращих патріотичних міркувань, як показує світовий досвід, мають зворотний ефект. Врешті-решт історична неправда стає очевидною, що болісно б'є по престижу країни.

- *Фактор маніпулювання свідомістю* активно здійснюється через засоби масової інформації, різного роду інформаційні ресурси, які є потужним засобом впливу на молодь та використовуються різними країнами з метою впливу на неї, роздмухування сепаратистських настроїв, презирливого ставлення до своєї Батьківщини, її культурних здобутків. Ведення інформаційної війни Росією показало невміння протистояти російській агресії на інформаційному рівні,

певну перевагу російськомовних ЗМІ в Україні, використання неправдивої чи напівправдивої інформації з метою домінування та пропагування ідей «русского мира». Масована підміна національних архетипів масовою культурою є причиною відсутністю стійких моральних цінностей, зорієнтованістю на ціннісно-примітивну субкультуру, збіднення власного духовного світу.



- *Фактор стану навколишнього середовища (екологічний)* – життя в епоху викликаної антропогенною діяльністю глобальної екологічної кризи, що виявляється у постійному погіршенні стану природи і змінах клімату, забрудненні повітря, води, ґрунтів, накопиченні величезної кількості відходів, знищенні історичних лісових масив, деградації земель, опустелюванні, втраті біорізноманіття є суттєвим чинником формування свідомості зростаючого покоління, що у більшості своїй зростає в урбанізованих умовах. Відірваність від природи, неврегульовані потреби у споживанні, в більшості споживацьке та

практично-прагматичне ставлення до природи авторитетних дорослих, невміння і небажання поводитись екологічно безпечно має у своїй першопричині кризу духовну, кризу цінностей. Особистий і суспільний тиск на довкілля провокує екосистемні відповіді. Вони виявляються, насамперед, у погіршенні здоров'я громадян, міському та інших видах стресу, зростанні почуття невдоволеності, нещасності, рівня соціального смутку, що, в свою чергу, як здійснює вплив на спосіб життя, так і провокує агресію по відношенню як до природи, так і до членів групи та суспільства.

- *Фактор естетико-ціннісної спрямованості* є також складовою духовної безпеки, оскільки різного роду естетичні викривлення та орієнтація щодо споживання масової культури є причиною втрати національної своєрідності, втрати цінності життя у цілому. З огляду на те, що цей фактор є практичне втілення в культурному житті окремої людини, яка так чи інакше потребує духовного джерела, роль естетичного аспекту духовної безпеки у сучасних умовах зростає.

- *Фактор інформаційного впливу* стає дедалі потужнішим. Інформаційна війна з боку Російської Федерації загрожує деформацією ціннісних основ, морально-духовної єдності українського суспільства в боротьбі проти проросійських терористів на Сході країни. Це вимагає в секторі освіти підвищення ефективності національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання підростаючого покоління здатного до гідного захисту територіальної цілісності країни зі зброєю в руках.

- *Фактор цінності здоров'язбереження молоді* – аспект духовної безпеки, оскільки компонента духовного здоров'я особистості є визначальною у формуванні здорового способу і стилю життя особистості, убезпечуючи її від

ризиків втрати здоров'я через шкідливі звички, ведення нездорового способу життя тощо. Критичний стан здоров'я дітей і молоді України, актуалізує проблему формування здорового способу життя учнівської молоді, піднімаючи до рівня національної безпеки країни.

1.2. Проблеми у вихованні

Проблемами, які потребують свого вирішення у вихованні є:

- *втрата смисложиттєвих дороговказів значною частиною старших поколінь, а, отже, унеможливлення передачі позитивного соціального досвіду дітям і онукам;*
- *девальвація виховної функції школи на фоні поширення ставлення до школи як «освітньої послуги»; зниження цінності виховання в педагогічній свідомості;*
- *невідповідність, неадекватність змісту, форм, методів і засобів виховання новітнім умовам дорослішання підростаючої особистості;*
- *дефіцит форм, методів, технологій виховної роботи щодо формування культури вибору світоглядних, моральних зразків, формування соціокультурної ідентичності учнів, потенціалу громадянської дії у дітей та молоді;*
- *відсутність системності та цілісності у вихованні учнів, фрагментарність наступності в організації виховної діяльності в закладах освіти;*
- *диктатний, авторитарний характер стосунків між учителями і дітьми, домінування вербальних методів виховання;*
- *стигматизація мислення фахівців, які здійснюють виховну діяльність, їх відданість моралізаторським, «заяляючим», «ізоляційним» методам і підходам;*
- *методична і технологічна невідповідність педагогічних працівників до здійснення інновацій; некоректне впровадження соціально-педагогічних технологій;*
- *низький рівень розвитку психолого-педагогічної компетентності частини вчителів через відсутність у закладах освіти системної методичної роботи з питань виховання;*
- *різновекторність виховних впливів і неузгодженість дій різних суб'єктів виховання (сім'ї, дитячих і молодіжних об'єднань, позашкільних закладів освіти, закладів культури, спорту, охорони здоров'я тощо) у створенні виховного середовища;*
- *низький рівень розвитку інфраструктури виховного процесу в школах, дефіцит ресурсного забезпечення;*
- *недосконалість системи моніторингу виховання,*



необґрунтованість критеріїв, показників, інструментарію оцінювання виховних результатів, переважання кількісної фіксації результатів виховання на протизвагу (на шкоду) їх якісному аналізу.

Виховання – це цілеспрямована діяльність, яка здійснюється в системі освіти, орієнтована на створення умов для розвитку духовності зростаючої особистості на основі загальнолюдських і національних цінностей, надання допомоги в життєвому самовизначенні, громадянській і професійній компетентності та цілісній самореалізації.

Метою виховання є розвиток духовно-моральної особистості, здатної бути повноцінним суб'єктом суспільно значущих соціальних взаємин.

1.3. Нормативна база виховання

Нормативною базою виховання є:

Конституція України;

Конвенція про права дитини (ратифікована Постановою ВР від 27.02.91 № 789-ХІІ);

Закони України:

«Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VІІІ;

«Про повну загальну середню освіту» від 16.01. 2020 р;

«Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-ІІІ;

«Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-ІV;

«Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 № 1629-ІV;

[«Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу»](#)

від 06.07.2010 № 2442-VІ;

«Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VІ;

«Про протидію торгівлі людьми» від 20.09.2011 № 3739-VІ;

«Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті» від 09.04.2015 № 314-VІІІ;

«Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років» від 09.04.2015 № 315-VІІІ;

«Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» від 09.04.2015 № 317-VІІІ;

«Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VІІІ;



«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу»;

Листи, накази, рекомендації МОН України:

«Про основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів», від 31.10.2011р №1234;

«Про внесення змін до законодавчих актів щодо протидії булінгу», від 29.01.2019р. №1/11-881;

«Деякі питання реагування на випадки булінгу та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», від 28.12.2019р., №1646;

«Роз'яснення до наказу МОН України від 28.12.2019р. №1646», від 13.04.2020р. №1/9-207;

«Про затвердження плану заходів з протидії булінгу», від 26.02.2020р. №203;

«Про зміни до наказу МОН України від 26.02.2020р №203», від 20.03.2020р.;

«Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству», від 18.05.2018р. №1/11-5480;

Кодекс безпечного освітнього середовища.

А також:

Концепція Нової української школи (2016);

Програма «Нова українська школа, у поступі до цінностей», від 02.07.2018р, №6;

Глобальна програма дій з освіти в інтересах сталого розвитку (ЮНЕСКО, 2014);

Концепція національно-патріотичного виховання дітей і учнівської молоді;

Загальнодержавна програма «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2021р.»;

Концепція формування у підлітків національно-культурної ідентичності у загальноосвітніх навчальних закладах (2017);

Концепція екологічної освіти України.

1.4. Засади сучасного виховання

Засадами сучасного виховання є:

Гуманізм – система ідей і поглядів на людину як на найбільшу соціальну цінність, створення умов для її повноцінного життя і психо-фізичного, духовного та соціального розвитку;

Дитиноцентризм – наскрізний принцип виховного процесу, що орієнтує на незаперечне визнання цінності у житті людини періоду дитинства, соціальні, вікові та індивідуальні потреби учня в освітньому процесі, його активну участь у шкільному житті та прийнятті рішень.

Холізм – виявляється у єдності навчання, виховання та розвитку. Єдності цілей виховання. Узгодження підходів у вихованні особистості дитини у школі, сім'ї та позашкільному закладі освіти.

Патріотизм - особливе, тобто безумовне і високосмислове почуття-цінність, яке характеризує ставлення особистості до народу, Батьківщини, держави та до самої себе. Базовими складниками почуття патріотизму є: любов до Батьківщини, народу, родини; діяльнісна відданість Батьківщині; суспільно значуща цілеспрямованість; гуманістична моральність; готовність до самопожертви; почуття власної гідності.

Повага – виявляється у повазі до особистості учня, незалежно від його віку, статусу та національної приналежності, дотримання його прав і свобод; недопустимість приниження честі та гідності, фізичного або психічного насильства, дискримінації за будь-якими ознаками. Орієнтує на взаємоповагу педагогів, учнів, батьків.

Рівність – визнання унікальності кожної дитини, в тому числі і з особливими потребами; недопустимість дискримінації дітей, зокрема й через формулювання неадекватних вимог до їхніх досягнень; допомога дітям і їхнім батькам у розкритті та реалізації здібностей і талантів дитини; визнання рівності особистісних позицій, відкритість і довіру між партнерами організації освітнього процесу.

Діалогічність – налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії та спілкування між учасниками виховного процесу; створення умов в освітньому середовищі для налагодження порозуміння, самовираження, вільного висловлювання і можливості бути почутим; узгоджене розв'язання виховних проблем і досягнення виховних цілей.

Проектування цілісного виховного простору. Передбачає розвиток соціально-педагогічної парадигми виховання, використання у практиці виховання форм і соціально-педагогічних технологій, що сприяють: профілактиці негативних соціальних явищ (наркоманії, девіантної, суїцидальної поведінки, поширенню ВІЛ/СНІДу, злочинності та інше), утвердженню здорового способу життя; підтримці особистісного розвитку; оптимізації взаємодії групи і особистості; формуванню толерантності, патріотизму, інших базових соціальних цінностей, соціально-значущих якостей; створенню сприятливого для життя і діяльності довкілля; розгортання доброчинності (тобто волонтерства) тощо. Соціально-педагогічна парадигма виховання вибудовується навколо соціально-значущих цілей і цінностей, та тих концептуальних ідей, можливих механізмів їх реалізації, що стратегічно працюватимуть на цілісний підхід у подоланні негативних соціальних явищ, активізацію громади у цьому процесі, пошук та впровадження інновацій, що передбачають необхідний позитивний соціальний ефект.

Соціально-педагогічна солідарність. Орієнтує на згуртування, солідарну єдність суспільства навколо соціально-значущої мети виховання шляхом інтеграції виховних сил суспільства у побудові цілісного виховного простору та вибудовування стратегії і тактики педагогічно доцільної взаємодії громадянського суспільства і владних структур у розв'язанні актуальних соціально-педагогічних проблем і задач на основі співпадання особистісних, суспільних і державних інтересів у вихованні підростаючих поколінь.

1.5. Наукові підходи до сучасного виховання



Особистісно орієнтований методологічний підхід спирається на синтез встановлених психологічною та педагогічною наукою закономірності функціонування та розвитку особистості дитини у закладах загальної середньої освіти та розкриває особливості формування моральної самосвідомості дітей цього віку, особистісні трансформації, пов'язані з визначенням і вибором моральних цінностей.

Особистісно орієнтований підхід забезпечує право особистості на вільний вибір тих чи інших духовно-моральних цінностей, вироблення власної ціннісної позиції, та можливість у достойній для неї практичного втілення, долаючи

дисгармонію у різноманітних життєвих ситуаціях та стверджуючись у моральному досвіді, поведінці, спілкуванні, діяльності.

Особистісно орієнтований підхід дозволяє зосередити увагу педагога на особистості дитини, її власному моральному досвіді, внутрішньому світі, що сприяє розкриттю творчого потенціалу вихованців, їхніх кращих моральних якостей, утверджує свободу морального вибору, а також протистоїть усередненню чи нівелюванню особистості.

Вибір у межах особистісно орієнтованого виховання гуманної поведінкової тактики сприяє створенню єдиного емоційно-чуттєвого діапазону вихователя і вихованця як умови самотворення і набуття власної відповідальної свободи дитиною.

Особистісно орієнтований підхід не обмежується лише виховними впливами на дитину, а будується на міжособистісній комунікації (діалогові) вихователя і вихованця і передбачає відповідність моральних завдань, які стоять перед дитиною її віковим особливостям, моральному і життєвому досвіду у з'ясуванні для себе смислу життя і найважливіших цінностей.

Аксіологічний підхід у взаємозв'язку з гуманістичним та особистісно орієнтованим методологічними підходами відіграє важливу роль у практичному і теоретичному осягненні особистістю моральних цінностей та усвідомленню їх можливостей у задоволенні моральних і духовних потреб. Згідно аксіологічного підходу моральні цінності не можуть існувати поза людиною і без людини, а виступають результатом її життєдіяльності, духовно-моральним надбанням. Рефлексія є неодмінною умовою усвідомлення власного вибору моральних цінностей та права іншого на такий вибір. Моральні цінності не можуть нав'язуватись особистості, оскільки вони є індивідуальними, такими якими їх бачить і розуміє сама особистість, як інтерпретує, виходячи з власного

життєвого і морального досвіду, яким чином визначає життєві пріоритети.

Виховання дітей у закладах загальної середньої освіти не може здійснюватись спонтанно, а потребує врахування викликів часу та потреб самої особистості у цьому контексті.

Середовищний підхід розкривається у контексті виховного потенціалу освітнього середовища, в особливостях психологічного мікроклімату, полікультурному змісті шкільного виховання як співбуття і співдіяльності, міжособистісної взаємодії учнів і педагогів різних національностей і етносів, вивчення культури різних народів, толерантного ставлення до її носіїв та ґрунтується на комплексі науково-філософських уявлень про те, чим є особистість і середовище та як вони пов'язані між собою. Цей підхід ураховує, що в результаті взаємодії середовища й особистості постає спосіб її життя, основні риси якого обумовлюються умовами середовища. Він тлумачить середовище як засіб виховання і як технологію опосередкованого управління (через середовище) процесом формування і розвитку особистості підлітка.

Прагнення педагогів віднайти шляхи гармонізації відносин, пом'якшення впливу кризових факторів і способи залучення учнів до соціально значущої спільної діяльності втілюються у педагогізації середовища, інтеграції виховних впливів значущих дорослих і референтних однолітків, посиленні його превентивності.

Превентивна складова виховного середовища закладу освіти забезпечується упорядкуванням сукупності організаційно-педагогічних умов, взаємодія й інтеграція яких забезпечує соціально-правову підтримку розкриття внутрішнього потенціалу, духовного розвитку і самореалізації особистості; сприяє виробленню нею ціннісного ставлення до себе, природи і суспільства; зменшує негативні впливи соціуму на дитину.

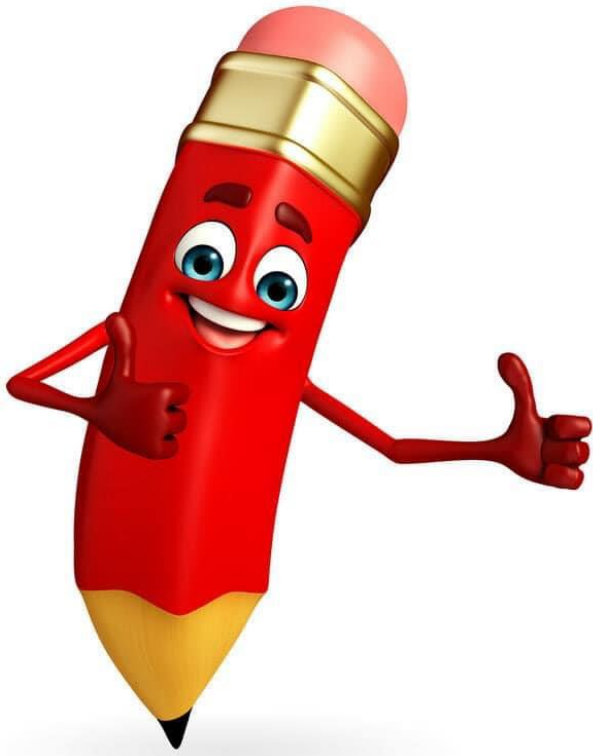
Компетентнісний підхід забезпечує використання набутих особистістю духовно-моральних цінностей у відповідній практико-орієнтованій поведінці (у системі вчинків), гуманістичному спілкуванні, душевно-продуктивних та емоційних контактах.

Компетентнісний підхід сприяє поєднанню та інтегруванню теорії і практики в осягненні дітьми моральних і життєвих цінностей, здатність застосовувати отриманні знання у різних життєвих ситуаціях.

1.6. Основні принципи виховання духовно-моральних цінностей

Основними принципами виховання духовно-моральних цінностей є:

- *гуманістичний принцип*, що полягає у визнанні людини найвищою цінністю, розумінні дитини, доброзичливому ставленні до неї, довірі, прийнятті дитини такою, якою вона є, зміні її поведінки через позитив;
- *індивідуальний принцип* утверджує унікальність і неповторність кожної дитини, визначає її інтереси, потреби у житті;



- *альтруїстичний принцип* виявляється у безкорисливій любові і турботі про іншу людину;

- *принцип неперервності*, який характеризує процес виховання як такий, що триває протягом усього життя людини;

- *принцип цілісності* за яким консолідує зусилля усіх суб'єктів виховання в одну систему;

- *принцип наступності*, що забезпечує передачу із покоління в покоління досвіду засвоєння гуманістичних цінностей, які є базисом виховання і розвитку дитячої особистості;

- *принцип культуровідповідності* за яким здійснюється виховання

гуманістичних цінностей відповідно до культурних умов суспільства;

- *принцип природовідповідності*, тобто виховання дітей з урахуванням їх індивідуальних особливостей, темпераменту, якостей, нахилів, здібностей, вікових особливостей, природних умов, соціального оточення, народних традицій тощо;

- *принцип педагогічної компетентності*, що полягає у доцільному використанні педагогічних форм, методів, доборів змісту, педагогічній тактовності;

- *принцип стимулювання* визначається вірою у сили і здібності дитини, її здатність досягти високих результатів, заохочення до самоорганізації, самовиховання і самовдосконалення;

- *принцип життєвої творчої самодіяльності* передбачає становлення особистості учня як творця свого життя, який здатен приймати особисті рішення, і нести за них відповідальність, повноцінно жити й активно діяти, постійно самовдосконалюватися, адекватно і гнучко реагувати на соціальні зміни;

- *принцип оздоровчої спрямованості* визначає здоров'язбережувальні компетентності як основи формування в учнів закладів освіти відповідального ставлення до власного здоров'я;

- *соціально-педагогічне партнерство* як оптимізація спільної діяльності на основі діалогової взаємодії і узгодженої співпраці між різними соціальними інститутами у соціальному захисті, супроводі, соціально-педагогічній підтримці вразливих категорій сімей та дітей, інших цільових груп; координація дій педагогічних, виробничих колективів, сім'ї, громадськості з питань навчання і виховання дітей, підтримки формальної, неформальної та інформальної видів освіти, а також різних форм освіти: інституційної (очна,

заочна, дистанційна, мережева) та індивідуальної (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж, на робочому місці);

- *міжсекторальна взаємодія* розкривається як регулярні спільні заходи організацій громадянського суспільства і владних структур у побудові загальнонаціональної системи виховання, реагуванні на глобалізаційні виклики, подоланні складних соціально-педагогічних явищ; як спільне здійснення соціально важливих програм; підтримка кращих соціально-педагогічних ініціатив; як участь громадськості у формуванні та реалізації державної сімейної та молодіжної політики.

1.7. БАЗОВІ МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ

Моральні цінності є інтегративним, стрижневим утворенням у ціннісному ставленні людини до себе та інших, ознаками якого є спрямованість на прояв в учнів власної гідності, поваги до інших та відповідальності за вчинки у своєму житті, готовність здійснювати моральний вибір та керуватися ним у повсякденній діяльності й спілкуванні.

Базовими духовно-моральними цінностями визначені – **ЛЮБОВ, ПОВАГА ДО ІНШИХ, ГІДНІСТЬ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, СОВІСТЬ, СВОБОДА, ТОЛЕРАНТНІСТЬ, СПРАВЕДЛИВІСТЬ, РІВНОПРАВ'Я, ІНІЦІАТИВНІСТЬ.**

Любов виступає основою сучасного виховання, стрижнем людського життя, критерієм востребуваності, визначаючи його сутність і сенс. Надзвичайної ваги любов набуває у кризові періоди життя особистості, визначаючи її життєвий вибір: самотворення чи саморуйнування. У підлітковому та старшому шкільному віці любов є життєвим пріоритетом, що визначає ідеали, цілі і духовні шукання дітей цього віку.

У вихованні виділяються наступні типи любові:

- *любов до батьків (до дітей).* Любов до дітей виступає умовою повноцінного виховання, розвитку і саморозвитку дитини в сім'ї, внутрішньою духовною потребою незалежно від її віку, що має поєднуватися з розумною вимогливістю до неї. Синівська і дочірня любов базується на родинних почуттях і є відповіддю на тепле і дбайливе ставлення до дітей, піклування, виховання;

- *любов до Батьківщини, народу* є важливою складовою світогляду і виявляються у патріотизмі, сформованості національної гідності, національно-культурної ідентичності, прив'язаності до своєї малої і великої Вітчизни;

- *любов до себе* (піклування та збереження власного життя і ствердження власної індивідуальності, здатності протистояти маніпулюванню чи прагненням якимось чином використовувати себе).

Повага до інших виявляється у прагненні бути порядними в усіх своїх вчинках і діях. Глибинний зв'язок поваги до інших й власної гідності втілено у словосполученні «гідний поваги». Кожна людина має власну гідність і саме тому гідна поваги. Без поваги один до одного не може існувати соціум, не складуться ні службові, ні товариські, ні сімейні взаємини. Кожна людина

прагне, щоб до неї ставились з повагою. І цьому допомагають правила ввічливості, вироблені людством. Повагою один до одного повинна бути пройнята вся атмосфера сім'ї. Повага до інших – це означає визнавати цінність іншої людини.



Гідність – це інтегральна цінність (надцінність), що охоплює: самоповагу, самооцінку, самоконтроль, самовдосконалення. Власна гідність відображає значущість кожної конкретної людини як моральної особистості, а також визначає свідоме ставлення людини до самої себе та ставлення до неї з боку інших і суспільства загалом. Гідність

також виражає уявлення про цінність кожного індивіда, який або реалізував себе, або може реалізувати в майбутньому. Гідність функціонує як внутрішня умова діяльного ставлення до дійсності, тоді як самоповага виключає бездіяльність.

Відповідальність є усвідомленою свободою конкретної особистості у прийнятті моральних рішень, виборі цілей та адекватних засобів їх досягнення. Відповідальність ні в якому випадку не суперечить особистій свободі, вона є логічним її виявом, детермінантою діяльності та поведінки, що визначає життєдіяльність та поведінку особистості, її життя у соціумі. Суть відповідальності полягає не лише в завданні, яке людина має виконати, не у вчинку, якого вимагають від неї певні обставини чи суспільні норми, а насамперед у тих діях, які вона могла б здійснити.

Існує чотири основні сфери прояву відповідальної поведінки особистості:

- 1) у системі «Я-інші»;
- 2) життєвиявлення та самоствердження «Я» (праця, пізнання, матеріальне життя);
- 3) інші особи і групи (діти, родичі, сім'я, інші);
- 4) функціонування, становлення і саморозвиток «Я». Відповідальність відображає не лише ставлення до інших, а й до себе і характеризує самовідповідальність.

Совість як вияв моральної самосвідомості є важливим інструментом моральної самооцінки індивідом власних вчинків. Совість виступає ядром моральної самосвідомості і показником рівня її соціальної моральної зрілості. Водночас, совість – здатність особистості самостійно формулювати моральні обов'язки і реалізовувати моральний самоконтроль, вимагати від себе їх виконання і виробляти оцінку, здійснюваних нею вчинків. Совість – це одне з виражень моральної самосвідомості особистості. Отже, совість – це деяка субстанція, здатна апелювати до наших почуттів та емоцій, волі й розуму, спонукаючи нас діяти відповідно до того, що ми вважаємо добрим і правильним.

Толерантність характеризується здібністю ставитися із терпінням до інтересів, переконань, вірувань, звичок і поведінки оточуючих. Толерантна людина завжди виявляє ціннісне ставлення до людини незалежно від її переконань, віросповідання, національної приналежності. Проявами толерантності є доброзичливість, повага, чуйність, тактовність, делікатність, великодушність, які пов'язані з емпатійністю дитини, її здатністю до співпереживання, співчуття, співраді. Толерантність передбачає гуманне ставлення до людей з різним світоглядом і упереджує будь-які конфлікти між людьми.

Свобода є найважливішою моральною цінністю у житті як особистості, так і нації, без якої ставиться під сумнів саме існування. Особистість позбавлена свободи не має цілей і не бачить перспектив свого подальшого існування. Втрата свободи перетворює людину на засіб або спонукатиме до боротьби за свободу, навіть якщо її ціною буде життя.

Важливо аби свобода дітей була спрямована на розширення їхніх можливостей, відповідальності, здатність приймати рішення, а не на задоволення непомірних або імпульсивних бажань і потреб, що може призвести до свавілля. Осягаючи свободу у процесі свого життя учні прагнуть самореалізації та самоствердження у тій діяльності, яка їм найбільше подобається. У стінах школи діти здобувають важливий досвід свободи вибору, шкільного самоврядування, що не може існувати без відповідальності.

Справедливість наряду з гідністю, свободою є найбільш значущою моральною цінністю виховання і соціалізації особистості, що виступає основною умовою і базовим принципом побудови суспільства, людських стосунків.

Уявлення про справедливість реалізуються через функції: пізнання (оцінка), регуляції (емоційний стан, поведінка), самоствавлення (самооцінка і самоефективність).

Справедливість протистоїть свавіллю, моральній кривді, зазіханням на духовні і моральні цінності. В умовах свавільного використання заохочення і покарання, справедливості не має місця. Несправедливістю є також і зрада.

Рівноправ'я характеризує міжкультурну взаємодію, відносини між різними народами й етносами на основі визнання їхніх здобутків, прав і свобод. Рівноправ'я покликане зберігати баланс і коректність взаємодії різних представників культур, зважаючи на їхні етнічні, особистісні та загальні інтереси.

Ініціативність виявляється в устійливому прагненні особистості до ініціації, генерації ідей, творчості, самостійності, а також у діяльнісній активності на досягнення певної мети, її вміннях ставити перед собою нові задачі та втілювати їх без додаткових спонук, знаходити нові, нешаблонні рішення і засоби їх здійснення.

1.8. Основні конструкти виховного середовища закладу загальної середньої освіти та виховного простору сучасного учня.

Виховне середовище закладу загальної середньої освіти – це середовище безпосереднього і опосередкованого впливу на дитину в закладі освіти у сукупності матеріального та духовного забезпечення освітнього процесу, що утворює сприятливі умови для особистісного і соціального розвитку учнів, розкриття їхніх здібностей, збагачення позитивного досвіду міжособистісної взаємодії, ціннісно-орієнтованої діяльності.

Суб'єкти виховного середовища закладу загальної середньої освіти – педагоги і учні всіх вікових груп.

Виховний простір сучасного учня: мережа закладів загальної середньої освіти всіх форм власності (загальної середньої та позашкільної освіти), сімейне середовище, вуличне середовище, зона дії засобів масової інформації та комунікаційних технологій.

1.9. Необхідність формування критичного, креативного і піклувального мислення в учнів

Цільовим мейнстримом (англ. mainstream — основна течія) освіти сьогодні є формування нової людини, що володіє «мисленням вищого порядку», яке має бути *критичним* (особливий спосіб мислення, характерними ознаками якого є здатність оцінювати та аналізувати твердження та факти стосовно будь-якого об'єкта чи явища; робити об'єктивні висновки та приймати обґрунтовані рішення на основі здобуття й опрацювання інформації; здійснення рефлексивних дій (аналітичних, контролювальних, оцінних), *креативним* (прагнути до постійного саморозвитку, генерувати нові ідеї та приймати нестандартні рішення, бути здатним до вибору із численних альтернатив, що пропонує сучасне життя) і *піклувальним* (цілеспрямовано використовувати свій потенціал як для самореалізації в особистісному й професійному плані, так і в інтересах суспільства й держави, тобто враховувати інтереси й потреби оточуючих людей і перебирати на себе відповідальність за свій життєвий вибір і власну життєдіяльність).

В умовах непередбачуваності та інтенсивних соціальних змін, які відбуваються в країні, одним із основних завдань соціальних та освітніх інститутів є розвиток критичного мислення у сучасних дітей та молоді.

Якщо людина володіє навичками критичного мислення, це означає, що вона вміє перемагати сумніви, аналізувати інформацію, протистояти впливам і маніпуляціям, – тобто володіє необхідними інструментами, щоб зробити власне життя більш осмисленим та успішним.

Основні навички критичного мислення (основні характеристики логіко-аналітичної компетентності):

- гнучкість мислення;
- зосередженість, аналіз та запам'ятовування інформації;
- визначення ключових аспектів, що містяться у явному або прихованому вигляді нової інформації;

- порівняння та спостереження (виявлення рис подібності й відмінностей об'єктів);
- генерування ідей, розробки виважених рішень;
- ефективно комбінуювання знань;
- формулювання критеріїв оцінювання інформації або ідей, перевірка правильності тверджень;
- терпимість до невизначеності та багато варіативності;
- відкритість для інших ідей, терпимість до інших точок зору, відмінних від власних;
- вміння будувати прогнози, логічність висновків;



- активне сприйняття інформації.

Основні навички креативного мислення:

- вміння експериментувати і використовувати наявні знання у нетрадиційних для них сферах застосування;
- здатність формувати нові паттерни, оперувати складними поняттями;
- гнучкість, оригінальність мислення, уникнення шаблонів у прийнятті рішень;
- орієнтованість не лише на організацію та переробку знань, а на їх створення;
- вміння змінювати структуру зовнішньої інформації та внутрішніх уявлень за допомогою формування аналогій і поєднання концептуальних прогалін;
- орієнтація на переформулювання поставленого завдання;
- пошук нестандартних рішень, нових можливостей; формування гіпотез, їх перевірка і модифікація;
- застосування конкурентно здатних підходів;
- орієнтація на створення нових або удосконалення наявних процесів, продуктів, послуг.

Основні навички піклувального мислення:

- урахування інтересів та почуттів інших людей;
- орієнтація на діалог у спілкуванні;
- орієнтація на самоосвіту, саморозвиток;
- здатність до поповнення та генерації знань;
- вміння оцінювати, наскільки власні дії є корисними для суспільства і держави.

1.10. Пріоритети у вихованні компетентної особистості

Визначаються відповідно до актуальних завдань і перспектив розвитку українського суспільства, позитивної соціалізації особистості та з урахуванням вікових можливостей учнів і специфіки організації виховного процесу в закладі освіти; пов'язуються з реалізацією прав і обов'язків учасників виховного процесу як активних членів громадянського суспільства.

Стосовно виховного процесу, за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, ми розуміємо компетентність як готовність і здатність особистості чинити морально на основі цінностей, світоглядних орієнтирів, етикету: усвідомлювати необхідність моральної поведінки, розуміти причинно-наслідкові зв'язки своїх дій, уміти обґрунтовувати і цивілізовано відстоювати свою позицію, приймати зважені моральні рішення, виявляти відповідальність, брати на себе обов'язки та протистояти аморальним впливам.

Компетентнісний потенціал забезпечує можливість усебічного розвитку особистості дитини на основі ключових компетентностей (див. подану нижче таблицю).

Компетентнісний потенціал виховання		
№ п/п	Ключова компетентність	Ціннісні ставлення та практичні здатності
1	Спілкування державною (і рідною мовою у разі відмінності) мовами	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення ролі рідної (державної) мови як механізму національної і етнічної самоідентифікації, збереження світового мовного різноманіття, способу збереження культурних традицій і стратегій, аудіо- та візуалізацію культурного різноманіття свого народу; - любов до української мови; – усвідомлення ролі української мови в особистому житті, а також у житті нації і держави; – спілкування українською мовою у школі та поза школою <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміти українську мову; – послуговатися державною мовою в різноманітних життєвих ситуаціях та дотримуватися мовного етикету; – застосовувати різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування; – формулювати чітко думки, дискутувати, наводити аргументи, відстоювати власну думку; – уміти правильно використовувати термінологічний апарат, спілкуватися в процесі початково-пізнавальної діяльності; – розв'язувати конфлікти за допомогою спілкування; – популяризувати ідеї гуманізму, добра та краси; – протистояти засміченості мови, лайливим словам
2	Спілкування іноземними мовами	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення ролі іноземної мови як механізму глобалізації, як запоруки зручності самореалізації в умовах закордоння; – ціннісне ставлення до культурних надбань різних народів,

		<p>соціальної рівності;</p> <ul style="list-style-type: none"> – позитивне сприйняття інакшості та інтерес до культурних відмінностей; – толерантне ставлення до представників різних народів і культур; – запобігання проявам ксенофобії, нетерпимості і расизму <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність прийняти представників інших культур такими, якими вони є; – знати і за потреби спілкуватися мовами інших народів; – володіти навичками міжкультурної взаємодії; – запобігати міжетнічним і міжкультурним конфліктам; – уміти розв'язувати конфліктні ситуації та знаходити компроміси
3	Математична компетентність	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення важливості математичного мислення та математичних знань у життєдіяльності людини; – розуміння цілісної картини світу, закономірності розвитку суспільства, людських відносин, небезпек у застосуванні маніпулятивних технологій; – дотримування логіки і послідовності у мисленні та діях; – протистояння маніпулятивним впливам <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розвивати критичне мислення; – аналізувати, систематизувати і сентизувати інформацію; – установлювати причиново-наслідкові зв'язки; – виокремлювати головні та другорядні цілі, ризики поведінки, ризиковані життєві ситуації й обирати шляхи їх вирішення
4	Компетентності у природничих науках і технологіях	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розширення і поглиблення знань про предметний світ, сферу людських відносин та про себе; – критичне оцінювання результатів людської діяльності у природному середовищі <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність до саморозвитку і опанування сучасними технологіями; – використовувати сучасні технології у своїй діяльності; – брати участь у дослідній і проектній діяльності
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснення пошукової діяльності та виконання задач за алгоритмом; – уміння працювати з різними Інтернет-ресурсами; – розпізнавання достовірних і недостовірних джерел інформації; – протистояння Інтернет-агресії, Інтернет-булінгу тощо <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – уміти використовувати різні способи пошуку корисної інформації в довідникових джерелах (зокрема, за допомогою інформаційно-комунікативних технологій),

		критично мислити в процесі збору та обробки інформації; – дотримуватися етикету; – критично відібрати Інтернет інформацію; – дотримуватися правил безпеки в Інтернет мережі та здатність протистояти інтернет-ризикам та маніпулятивним технологіям у ЗМІ та рекламі, соціальних мережах, комп'ютерних іграх
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Ціннісне ставлення:</i> – визначення мети та цілі власного життя і діяльності, планування й організація життя; – визначення близьких, середніх і далеких перспектив, розроблення стратегії життя; – уміння працювати самостійно і в команді; – користування різними джерелами інформації; – розширення знань своєї та емоційної сфери, власні уявлення про життя; – застосовування різних поведінкових і комунікативних стратегій відповідно до мети діяльності та конкретної ситуації <i>Практична здатність:</i> – уміти моделювати власний освітній розвиток, аналізувати, контролювати, корегувати й оцінювати результати освітньої діяльності; – прагнути оволодівати новими знаннями та навичками; – готовність удосконалювати свої моральні, морально-вольові якості та навички поведінки впродовж життя; – розуміти необхідності роботи над собою
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Ціннісне ставлення:</i> – аналізування життєвих ситуацій; – презентування власної ідеї та ініціативи; – формулювання власних пропозицій, рішень; – виявлення лідерських якостей; – усвідомлення ціннісного змісту грошей, праці і рівності прав людей, праці батьків; – засудження споживацького способу життя та трудової експлуатації дітей <i>Практична здатність:</i> – готовність брати відповідальність за себе та інших; – розвивати моральні якості для успішної професійної кар'єри; – брати участь у шкільних заходах, волонтерській діяльності, у трудових десантах і благодійних акціях
8	Соціальна та громадянська компетентності	<i>Ціннісне ставлення:</i> – усвідомлення змісту понять «громадянин», «патріотизм», «військово-патріотичне виховання», «готовність до захисту Вітчизни» як важливих складників життєдіяльності людини; – усвідомлення конституційного обов'язку щодо громадянських прав та захисту суверенітету і територіальної цілісності України; – бажання брати участь у різних формах позакласної та позашкільної роботи військово-патріотичного спрямування; – участь у шкільному самоврядуванні і в дитячих

		<p>громадських об'єднаннях</p> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – володіти навичками допомоги, самодопомоги, захисту та виживати в складних умовах; – готовність захищати Батьківщину; – дотримуватися конституційних норм, повага до державних символів, законів України; – гуманно ставитися до інших людей, бути здатним до альтруїзму, співчуваття, емпатії; – цінувати і поважати свободу інших, право на вибір та власну думку; – поважати гідність кожної людини
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ідентифікація себе як представника певної культури; – визначення ролі і місця української культури в загальноєвропейському і світовому контекстах; – використання культурного досвіду в життєвих ситуаціях; – долучення до творчості, висловлюючи власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – поцінювати культурні здобутки людства та інтерес до них; – бути відкритим до культурного діалогу; – потреба у творчій діяльності, яка би відповідала здібностям і нахилам
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення природи, як джерела свідомості і духовності; – усвідомлення людини як частини і результату еволюції природи; – усвідомлення діяльності людини й її потреб як чинника руйнування довкілля; – формування ставлення до природи, як універсальної цінності; – визнання за об'єктами природи права на існування незалежно від привнесеної користі; – усвідомлення значущості здорового способу життя, фізичної підготовки та фізичного розвитку для повноцінного життя людини <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – уміти виокремлювати екологічний контекст будь-якого виду діяльності; – формувати практичні навички екологічно безпечної поведінки (вміти обирати діяльність, що наносить найменшої шкоди природі); – уміти застосовувати позитивні надбання народних традицій та етнічної культури у ставленні до природи й побутовій діяльності.

1.11. Основні форми і методи організації виховного процесу

Основні *форми і методи* виховної роботи з молодшими учнями: тематичні виховні години, дискусії та диспути з актуальних для учнів питань і проблем; тренінги і міні-тренінги з використанням інтерактивних методів роботи; тренінг групової взаємодії, театральна діяльність (аматорський, ляльковий, пальчиковий, тіньовий театр), ігрова діяльність (ситуаційно-рольова гра, сюжетно-рольова гра, гра-драматизація, гра-бесіда, гра-мандрівка, ігрова вправа), інсценування, екскурсія, колажі, колективне творче панно, етична бесіда, тематичний зошит, ранок, свято, усний журнал, колективні творчі справи, оформлення альбому, on-line подорож, конкурси, школа ввічливості, демонстрація, презентація, розповідь, моделювання, вікторина, виставка малюнків, виставка-ярмарок, добродійна акція, хвилини з мистецтвом, година спостереження, година милування, спортивні змагання, козацькі забави, ведення літопису класного колективу, веселі старты, естафети, догляд за рослинами і тваринами інші види педагогічної анімації, гуртки дитячої творчості.

Основні *форми і методи* виховної роботи з дітьми підліткового віку: тренінги і міні-тренінги, виховні години, класні збори, лекція, зустрічі, фестивалі, вечори, змагання (квести, ярмарок солідарності, конкурси, конкурс-ярмарок, вікторина, виставка-конкурс, турнір, веселі старты та естафети, конкурс-інсценізація) ігрова діяльність (гра-експрес, рольова гра, інтелектуальна гра, колективне ігрове спілкування, пошукова гра), брейн-ринги, брейн-сторми, нарративні методи (розповідь (оповідка), бесіди, диспути), метод «моральних дилем», кластерний метод (складання красвордів, схем, таблиць, діаграм), метод тестування, метод «П'ять «чому»?», метод «Що буде, якщо...», метод різнонаукового бачення, прийом «Лінія цінностей», колективні творчі справи (КТС) (раптівка, жива газета, випуск газети, свято-презентація, усний журнал та інше), проектна діяльність, школа етикету, ведення літопису класного колективу, фестиваль, похід, спартакіада, колаж, акція (милосердя, благодійна, екологічна та інші), екологічна стежка, художня галерея, виставка творчих робіт, трудовий десант, родинне свято тощо.

Основні *форми і методи* виховної роботи зі старшокласниками: тренінги, майстер-класи, презентації, проектна діяльність, тематичні виховні години; шкільний театр, інші види педагогічної анімації.

Основні *методи*: інтерактивні (рольові ігри, інтелектуальні аукціони, «мозкові атаки», вправи (усні, письмові, графічні), вправляння, метод аналізу соціальних ситуацій, кейс-стаді, створення ситуацій успіху, діалог, методика колективних творчих справ, SWOT-аналіз, нарративні методи (етичні та сократівські бесіди, дискусії, диспути); кластерний метод (складання красвордів, схем, таблиць, діаграм); рефлексивні (рефлексивно-експліцитний метод), метод «Open space», метод «Світове кафе», консультування, моделювання, добродійні акції, учнівські добродійні проекти, раптівки (флешмоби), форуми, скайп-конференції, онлайн-спілкування, перформанси, майстер-класи та інше.

Отже, різноманітні форми і методи роботи можуть творчо доповнюватись і наповнюватись змістом, актуальним до потреб вікового і морально-духовного розвитку дитини, з урахуванням її індивідуальних особливостей.



РОЗДІЛ 2

Система виховної діяльності

Бірківської ЗОШ І-ІІІ ступенів
імені І. А. Цюпи у 2021-2022 навчальному році



2.1. Мета та завдання виховного процесу у Бірківській ЗОШ

Основною метою у вихованні учнів у 2021-2022 навчальному році буде формування громадянина, патріота, інтелектуально розвиненої, духовно і морально зрілої особистості, готової протистояти ворогам Батьківщини та асоціальним впливам, вміння вирішувати особисті проблеми, творити себе і оточуючий світ.

У роботі з учнями педагогічні працівники школи спираються на

- *Конвенцію про права дитини;*
- *Закон України «Про охорону дитинства»;*
- *Закон України «Про освіту»;*
- *Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;*
- *Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України від 25 червня 2017 року №344/2017);*
- *Концепцію програми «Школа доброзичливого ставлення до дитини»;*
- *Державну соціальну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року;*
- *Проєкт «Безпечна школа» (антибулінг);*
- *Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 року №1335 «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року»;*

- *Указ Президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»;*
- *Обласної програми «Оздоровлення та відпочинку дітей» на 2020-2024 роки;*
- *Обласної програми з реалізації молодіжної політики на 2021-2025 роки;*
- *Обласної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2021-2024 роки;*
- *Програми «Розвитку освітнього простору на Полтавщині» на 2021-2025 роки;*
- *Регіональної програми «Дітям Полтавщини – якісне харчування» на 2021-2024 роки;*
- *Обласної програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки»;*
- *Міської програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки;*
- *«Про Обласну програму національно-патріотичного виконання дітей та молоді на 2021-2025 роки».*
- *Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 932 від 9 жовтня 2020 року;*
- *Концепцією національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України № 641 від 16.06.2015 року.*

Пріоритетні напрямки виховної діяльності

На сьогоднішній день у закладі склалася система виховної діяльності, яка на принципах гуманізму, демократизму, єдності сім'ї, педагогів та учнів, спадкоємності поколінь забезпечує здійснення національного виховання, спонукає до утвердження педагогіки особистості, сприяє формуванню в учнів навичок самоосвіти, самоаналізу, допомагає учням розвивати індивідуальні здібності, творчі задатки, самовизначитись та самореалізуватись.

Зміст виховання:

- Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави;
- Ціннісне ставлення особистості до людей;
- Ціннісне ставлення особистості до себе;
- Ціннісне ставлення особистості до природи;
- Ціннісне ставлення особистості до мистецтва;

- Ціннісне ставлення особистості до праці.

1. Ціннісне ставлення до себе.

1-4 класи

- формування усвідомлення цінності власного життя і збереження здоров'я (фізичного, психічного, соціального, духовного, культурного);
- адаптація до змін навколишнього середовища, пізнання прекрасного в собі;
- формування навичок ведення здорового способу життя (дотримання правил гігієни, рухового режиму).

5-7 класи

- формування норм власної поведінки;
- формування прагнення бути фізично здоровою людиною;
- вчити усвідомлювати наслідки негативного впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- конструктивно підходити до вирішення різних життєвих ситуацій.

8, 9 класи

- формування вмінь цінувати себе як унікальну і неповторну особистість;
- вчити усвідомлювати наслідки негативного впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- формування вміння визначати свій соціальний статус у соціальній групі, уникати конфліктних ситуацій, адаптуватись у різних життєвих ситуаціях, конструктивно впливати на них, регулювати власну поведінку.

10 клас

- формування імунітету до асоціальних впливів;
- формування навичок самопізнання, самовизначення, самореалізації, самоствердження, самооцінки;
- вчити адаптуватись у складних життєвих ситуаціях, розв'язувати конфлікти на основі принципів толерантності;
- формування особистої культури здоров'я;
- формування життєвих пріоритетів, цілей, ідеалів.

II. Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей.

1-4 класи

- формування уміння та навичок підтримки та збереження міжособистісної злагоди, запобігання та мирне розв'язування конфліктів;
- формування здатності врахувати думку інших людей, адекватно
- оцінювати власні вчинки та вчинки інших;
- формування моральних якостей (чуйності, правдивості, справедливості, гідності, толерантності, милосердя, взаємодопомоги, товариськості, співпереживання, щедрості, поваги до особистості).

5-7 класи

- формування розуміння особистих, родинних, громадянських, національних та загальнолюдських цінностей;
- формування вміння співпрацювати з іншими, працювати в групі та в колективі, прощати та просити пробачення.

8, 9 класи

- формування критичного ставлення до поведінки людей;
- формування активної моральної життєвої позиції;
- формування ідеалів сім'ї, родини, відносин у колективі;
- формування духовно-моральної культури особистості;
- формування єдності слова і діла.

10 клас

- формування єдності моральної свідомості та поведінки;
- формування готовності до моральних вчинків на засадах гуманного ставлення до людей та добродійної діяльності;
- формування вільного морального вибору навичок соціальної взаємодії та потреби допомагати іншим;
- формування реалізації активної за формою та моральною за змістом життєвою позиції;
- формування пріоритетів подружнього життя, збереження та примноження сімейних традицій, забезпечення єдності поколінь;
- формування гендерної культури.

III. Ціннісне ставлення до праці.

1-4 класи

- формування уявлення про типи професій;
- формування вмінь і навичок самообслуговуючої праці;
- формування поваги до людини праці;
- формування почуття відповідальності, вимогливості до себе, охайності, дбайливості, дисциплінованості, старанності, наполегливості.

5-7 класи

- формування значимості суспільно-корисної праці;
- формування навичок самообслуговування, ведення домашнього господарства;
- формування вміння доводити справу до логічного завершення.

8, 9 класи

- формування позитивно-емоційного ставлення до праці;
- формування здатності до усвідомленого вибору майбутньої професії;
- формування соціальної значимості праці в житті людини, естетики та культури праці в традиціях українського народу;
- проектування професійного становлення.

10 клас

- формування навичок колективної трудової діяльності;
- формування основ ділової етики, інформаційно-комунікативних технологій;
- формування корпоративної культури особистості, основ наукової організації праці;
- формування основ економічних законів розвитку суспільства;
- формування уміння будувати професійну кар'єру в умовах системних змін;
- формування креативності, ініціативності, ерудованості, правосвідомості, працездатності.

IV. Ціннісне ставлення до природи.

1-4 класи

- формування усвідомлення краси природи як унікального явища та її функцій в житті людини;
- формування пізнавального інтересу до природи;
- формування необхідності гармонійного співіснування людини та природи, відповідального ставлення до неї;
- формування дбайливого ставлення до природи в традиціях українського народу.

5-7 класи

- формування усвідомлення вичерпності природних ресурсів;
- формування усвідомлення природи як еталонної цінності;
- формування активної життєвої позиції щодо оздоровлення довкілля.

8, 9 класи

- формування потреби у продовженні національних та етнокультурних традицій;
- формування ефективного і ощадливого використання всіх видів ресурсів;
- формування основ екологічного законодавства;
- формування навичок правил техніки безпеки на природі;
- формування потреби в оздоровленні довкілля та участь у природоохоронній діяльності;
- формування навичок життєдіяльності в умовах екологічної кризи.

10 клас

- формування усвідомлення єдності людини та природи;
- формування ставлення до природи як до історико-культурної, наукової та освітньої цінності;
- формування моральної відповідальності за збереження природного довкілля;
- формування екосистемного підходу до розв'язання екологічних проблем, стратегій і технологій їх вирішення в інтересах еколого- збалансованого розвитку суспільства;
- формування критичного ставлення до екологічної інформації та способів її пошуку;
- формування правил дотримання інформаційної, харчової та радіаційної безпеки .

V. Ціннісне ставлення до культури і мистецтва.

1-4 класи

- формування основ про видову специфіку мистецтв, засобів їх виразності;
- формування вміння відчувати та розуміти художні образи;
- формування навичок виконувати творчі завдання.

5-7 класи

- формування пізнавального інтересу до мистецтв, їх взаємодії та взаємозв'язку;
- формування навичок аналізу та сприймання художніх творів;
- формування здатності до творчої діяльності у мистецькій сфері;
- формування художньо-естетичних смаків, емоцій, почуттів та культури мислення та поведінки.

8, 9 класи

- формування здатності цілеспрямовано сприймати, відчувати, правильно розуміти мистецтво;
- формування здатності висловлювати власне ставлення до мистецтва, творчої діяльності у мистецькій сфері;
- формування потреби у спілкуванні з мистецтвом;
- формування системи мистецьких знань, термінів, тлумачень .

10 клас

- формування здатності до активної перетворювальної діяльності з внесенням елементів краси в усі сфери життя людини;
- формування навичок створення та реалізації мистецьких проектів як основи творчого самовираження і самоствердження особистості;
- формування розуміння художніх шедеврів, вміння вирізняти цінності і квазіцінності (піднесене і потворне);
- формування оволодіння інформаційно-комунікативними технологіями (ІКТ).

VI. Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави.

1-4 класи

- формування почуття поваги та гордості до рідного краю, народу, мови;
- формування приналежності до української нації, відчуття себе громадянином України, шанування державних символів, Конституції України;
- формування любові до культури свого народу, його традицій, звичаїв і обрядів;
- формування розуміння правил взаємодії людей у колективі, суспільстві та безконфліктність їх спілкування, толерантного ставлення до представників інших національностей, шанобливого ставлення до їх культури, релігій, традицій.

5-7 класи

- формування почуття любові до свого рідного краю, Батьківщини, народу, українських законів, традицій та звичаїв;
- формування моральних, духовних та історико-культурних цінностей, високої мовної культури;
- формування шанобливого ставлення до державної символіки;
- формування правил та норм поведінки, соціально важливих для суспільства;
- формування активної життєвої позиції щодо негативних проявів у соціумі;
- формування толерантного ставлення до історії та культури інших народностей, які проживають в Україні та інших державах.

8, 9 класи

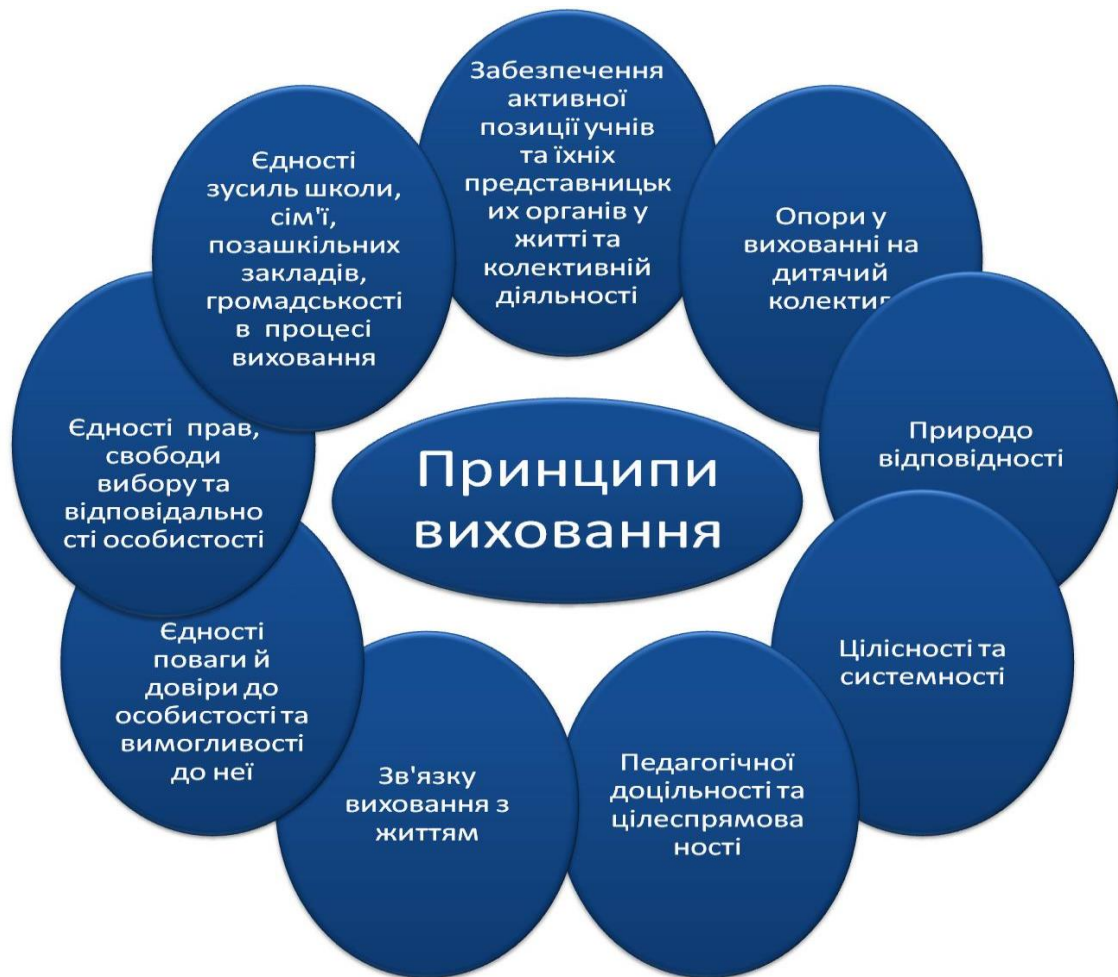
- формування відповідальності, як важливої риси особистості, за долю Батьківщини;
- формування розуміння особистістю своїх прав, свобод, обов'язків;
- формування громадянської життєвої позиції, участь в учнівському самоврядуванні, житті школи та громади;
- формування власної віри у духовні сили народу, його майбутнє;
- формування потреби у полікультурному спілкуванні на основі взаєморозуміння та поваги.

10 клас

- формування усвідомлення національної ідеї;
- формування почуття патріотизму, національної свідомості, розвиненої правосвідомості, культури міжетнічних відносин;
- формування розуміння важливості української мови як основи духовної культури;
- формування необхідності дотримуватись конституційно-правових норм, своїх прав, обов'язків, свобод, готовність до захисту інтересів Батьківщини.



Виховну діяльність спрямовано за принципами:



Виховання учнів реалізується в процесі організації:

- освітньої діяльності;
- позаурочної та позакласної діяльності;
- позашкільної освіти;
- роботи органів учнівського самоврядування;
- взаємодії з батьками, державними установами.

Основні завдання на 2021/2022 навчальний рік:

1. Сприяння набуттю дітьми патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів.
2. Формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій.
3. Утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства.
4. Підвищення соціального статусу виховання у системі освіти закладу, зміцнення й розвиток виховних функцій закладу.
5. Забезпечення взаємодії закладу з усіма соціальними інститутами, дотичними до виховання дітей та учнівської молоді, розширення складу суб'єктів виховання, посилення координації їхніх зусиль.
6. Посилення ролі сім'ї у вихованні дітей, зміцнення її взаємодії з закладом.
7. Розвиток учнівського самоврядування в закладі, використання нових форм реалізації виховного потенціалу дитячого та молодіжного руху.
8. Оптимізація змісту і форм виховного процесу.
9. Збереження та покращення фізичного, психічного та соціального здоров'я особистості.
10. Попередження та локалізація негативних впливів факторів соціального середовища на особистість.
11. Формування досвіду гуманістичних відносин на основі засвоєння та реалізації в повсякденному житті етичних норм і гуманної моралі.
12. Психологізація як здатність враховувати у комплексі всі зовнішні й внутрішні впливи на дитину й одночасно творити духовно-творче розвивальне середовище, нейтралізуючи негативні з них та посилюючи позитивні.

13. Залучення дітей до розв'язання суспільно значущих і особистісних життєвих проблем, формувати досвід громадянської поведінки.

14. Розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів освітнього процесу.

15. Життєтворчість як здатність забезпечити дитині можливість облаштувати власне життя, творити колективні та міжособистісні взаємини.

16. Педагогічна культура вчителів і вихователів, невід'ємними особливостями якої є людяність, інтелігентність, толерантність, розуміння, здатність до взаємодії.

17. Педагогічний захист й підтримка дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем та в індивідуальному саморозвитку, забезпечення їхньої особистісної недоторканності та безпеки.

18. Самореалізація людини в особистісній, професійній та соціальній сферах її життєдіяльності.



У зв'язку з визначеним основним завданням протягом 2021-2022 навчального року планується приділяти особливу увагу національному та патріотичному вихованню.



Забезпечення фізичного, морально-духовного, культурного розвитку дитини, формування соціально зрілої творчої особистості, громадянина України і світу, підготовка учнів до свідомого вибору сфери життєдіяльності та підвищення відповідальності сім'ї за освіту і виховання дітей.

Одним із виховних завдань - є військово-патріотичне виховання молоді, спрямоване на підготовку її до оволодіння військовими професіями, формування готовності до служби в армії, задоволення інтересів підрастаючого покоління у постійному вдосконаленні своєї підготовки до захисту Вітчизни; мотивацію молоді до військової служби. У зв'язку з цим планується активізувати профорієнтаційну роботу серед старшокласників на подальшу службу в Збройних силах України шляхом проведення спільних заходів з військовими частинами, екскурсій до музеїв військових частин; активізувати зв'язки і спільну профорієнтаційну діяльність шкіл та військових ВНЗ (юний правознавець, десантник, рятувальник, розвідник, снайпер, поліцейський, прикордонник, радист) та ін.

Одним із завдань освітнього процесу є **духовно-моральна компетентність**. Духовно-моральний розвиток особистості здійснюється в тісній органічній єдності, по-перше, з основною (професійною) діяльністю, по-друге, зі світоглядним вихованням, до якого долучаються інші розвинені форми спілкування й діяльності: художньо-естетична, політична, правова.

Перед школою на сучасному етапі розвитку постає мета: виховати особистість, здатну до життєтворчої діяльності. Така особистість зуміє правильно обрати свій шлях у житті, зважаючи на власні можливості; буде ставити перед собою завдання самовдосконалення й саморозвитку, що стане запорукою успіху в різних сферах діяльності. Сучасний світ пред'являє високі вимоги до діяльності людини, конкурентоспроможною може бути лише по-справжньому компетентна особистість, здатна знаходити правильні рішення у конкретних життєвих ситуаціях.



Актуальним залишається питання щодо збереження та зміцнення здоров'я дітей і молоді.

Цілеспрямований, системний, комплексний, діяльнісний, синергетичний підходи до вирішення проблем здоров'я підрастаючого покоління, превентивного виховання, розбудови здоров'язберезувального середовища сприятимуть створенню необхідних умов для всебічного й гармонійного розвитку особистості, для життя в нових економічних умовах.

Головними завданнями роботи школи з сім'єю (сімейне виховання) є: *пропаганда педагогічних знань з метою підвищення педагогічної грамотності батьків; організація заходів, спрямованих на оволодіння батьками системою умінь, необхідних для організації діяльності дитини вдома; гуманізація змісту та форм роботи з сім'єю і взаємовідносин «педагоги – батьки».*



Головним у діяльності школи залишається **превентивне виховання**, яке спрямоване на реалізацію **Концепції превентивного виховання дітей і молоді**. Особливої уваги потребують питання, які передбачають впровадження системи підготовчих та профілактичних дій педагога, спрямованих на запобігання формуванню в учнів негативних звичок, рис характеру, проявів асоціальної поведінки.

Пріоритетними в роботі школи із означеної проблеми залишаються:

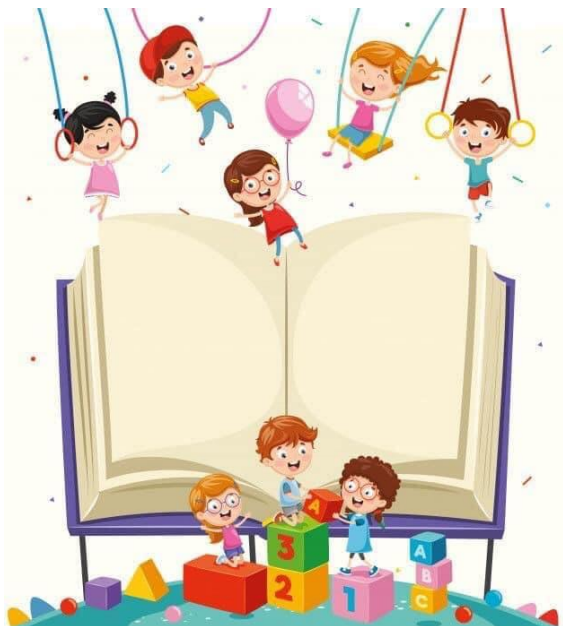
- *упровадження просвітницької діяльності, спрямованої на формування негативного ставлення до протиправних діянь, проведення тижнів правових знань;*
- *використання інтерактивних педагогічних технологій, зокрема ділові та рольові ігри, моделювання життєвих ситуацій, суспільних процесів та процедур, дискусії, робота в малих групах на уроках правознавства та в позакласній діяльності;*
- *впровадження шкільного самоврядування в начально-виховний процес;*
- *ужиття заходів, спрямованих на підвищення моральності в суспільстві, правової культури громадян, утвердження здорового способу життя;*
- *запобігання проявам екстремізму, расової та релігійної нетерпимості;*
- *впровадження нових педагогічних комунікацій між усіма учасниками навчально-виховного процесу;*
- *перетворення навчальних закладів на зразок демократичного правового простору та позитивного мікроклімату тощо.*

Велику увагу необхідно приділяти учням, які виховуються у сім'ях, що опинились у складних життєвих обставинах, з метою попередження безпритульності й бездоглядності, насильства над неповнолітніми, підліткової злочинності та правопорушень, запобігання торгівлі дітьми.

Класним керівникам школи необхідно здійснювати:

- *внутрішній облік дітей, які потребують посиленої уваги з боку педагогічного працівника, соціального педагога;*
- *інформувати служби у справах дітей;*
- *здійснювати психолого-педагогічний супровід таких дітей;*
- *контролювати відвідування ними занять та якість навчання;*
- *активно залучати до громадської та гурткової роботи тощо.*

Складовою частиною виховної роботи є **шкільне самоврядування**, яке є однією із важливих умов залучення учнів до громадської діяльності.



Самоврядування має стати для учнів справжньою школою демократії, школою громадянського становлення підрастаючого покоління. Ефективність виховної діяльності школи залежить і від активної співпраці з дитячими та молодіжними громадськими організаціями, які визнані державою і носять неполітичний характер.

Основні напрямки діяльності педагогічних працівників спільно з органами учнівського самоврядування

- *Методично правильно готувати учнів до самоврядування;*
- *Педагогічно правильно керувати їхньою діяльністю;*
- *Поступово розширювати функції самоврядування в різних сферах діяльності;*
- *Рекомендувати органам самоврядування суспільно значущі й цікаві колективні справи;*
- *Чітко визначати обов'язки;*
- *Включати в систему самоврядування якомога більше учнів;*
- *Зміцнювати й розвивати колективні традиції;*
- *Організовувати постійний контроль за виконанням єдиних педагогічних вимог до учнів за допомогою самоврядування;*
- *Будувати взаємини між органами самоврядування, колективом учнів і вчителів на засадах ідей педагогіки партнерства;*
- *Розширювати гласність у роботі органів учнівського самоврядування.*

2.2. Основні форми організації виховного процесу

Клас	Форми, методи і прийоми виховної роботи
1–4 класи	<ul style="list-style-type: none"> • Виховні години: «Хто я і яким я хочу бути», «Вчимося ввічливості», «Я і мої друзі», «Я і мій клас», «Як поводитися у школі, вдома, на вулиці», «Чи важко бути охайним?», «Правила здоров'я», «Допомагаємо старшим», «Абетка пішохода», «Чи знаєш ти чарівні слова», «Чи вміємо ми цінувати час?», «Берегти природу», «Як ставитися до молодших братиків і сестричок», «У бібліотеці», «Коли твій друг захворів», «Телефонний дзвінок», «Піклуємося про пташок», «Хочу, можу треба», «Чи потрібно вибачатися?», «Коли ти дома один», «В гостях і дома», «Обіцянки і слова», «Безпечна дорога до школи», «мамині помічники і помічниці», «Гартуємо характер», «Мій улюблений літературний герой», «Про що нам підказує совість», «Наші слова та вчинки», «Як стати кращим», «Не будьмо байдужими», «Які продукти корисні», «Я маю власну думку», «Добротою себе перевіряю» • Бесіди: «Символи держави: прапор, герб, гімн України»; «Поговоримо про дружбу», «Моя країна – Україна» • Курси за вибором: «Уроки для сталого розвитку. Школа друзів планети», «Я і енергія» • Ігри: «Мікропохід», «Павутинка», «Хто я?», «Ведення літопису нашого класу», «Я в команді» • Музично-казкова гра «Музика в українських народних казках» • Сторітеллінг: короткі оповідання для навчання і виховання • Міні-тренінг на розвиток уваги «Різноманітний світ» • Усний журнал «Герої Крут – для нащадків взіреть» • Гра на групову взаємодію «Місток дружби» • Родинне свято «Сім «Я»» • Етична гра «Будь ласка» • Вправи: «Оціни свою уважність», «Слухати і чути» • Метод незакінчених речень: «Пізнай самого себе» • Інтерактивна гра «Постав оцінку художнику» • Ігрові завдання: «Телеграма», «Симпатичні істоти», «Я-Земля» • Рольова гра «Розподіл сердець» • Метод «Що буде, якщо...» • Метод незакінчених речень «Поговоримо про дружбу» • Інтерактивна година спілкування «Школа етикету» • Прийоми: «Капелюх Фоми Невіруючого», «Змагання рядів (груп)», «Хто скаже останнім?», «М'яч із словами», «Пустий стілець», «Читання з зупинками», «Вірні – невірні твердження», «Прогнозування по фотографії», «Поясни слово», «Читання з зупинками», «Чи вірите ви ...», «Учитель радиться з класом» • Літературне свято «Мова моя калинова» • Зустріч із захисниками «Роль війська у відстоюванні незалежності та територіальної цілісності України» • Екологічні проекти: «Зелений пакет для дітей», «Чорноморська скринька» • Ігри-подорожі: «Природні дива України», «Маленькі українці»

	подорожують країнами ЄС», «Котигорошко»
5–6 класи	<ul style="list-style-type: none"> • Виховні години: «Що підказує твоє серце», «Бути милосердним», «Люби Батьківщину, як сонце люби...», «Герої завжди поміж нас», «У чому полягає шляхетність», «Заздрісник сам собі ворог», «Світ наших захоплень», «Кожна людина унікальна», «Подарувати крихітку душі», «Мистецтво спілкування: коли яке слово мовити?», «Як жити в мирі з людьми», «Особистість і колектив», «Пізнай себе – пізнаєш світ», «Посієш звичку – пожнеш характер», «Чи вмієш ти контролювати себе», «День народження. Як дарувати та приймати подарунки», «Твої права і обов'язки вдома і в школі», «Уміти сказати «Ні»», «Білі ворони», «Шкідливі звички», «У кожного є своє покликання» • Етичні бесіди: «Погляд в минуле», «Ми діти твої, Україно», «Ставлення людини до людини», «Добро і Зло», «Моя сім'я», «Це потрібно не мертвим, це потрібно живим...», «Мій етикет», «Праця і життя людини», «Тепло моїх долонь, і розуму, і серця, я Україні милій віддаю» • Літературно-музична композиція «Україно, соборна державо, сонценосна колиско моя...» • Демонстрації-моделювання: «Скільки води на Землі», «Скільки родючих ґрунтів на Землі (Яблуко)» • Ігрові завдання: «Мій собака сказав би про мене»; «Ресурси», «Телеграма», «Симпатичні істоти», «Я-Земля» «Підбери пару», «Друга роль» • Тренінгове заняття на командування «Порятунок ведмеда» • Ігри: пантоміма «Закони екології», «Казино», «Що-де-коли», «Зникле житло», «Ресурси», «Хто я?», «Екомаркування», ігри-метаморфози «Пікнік», «Кухня» • Прогулянка «Екодослідники»; • Дискусія «Поводження з безпритульними тваринами»; • Ділова гра «Робота над проектом», «Колективна творча справа» • Рольова гра «Корабельна рада», рольова гра на командну взаємодію «Острів» • Мозкова атака «Що заважає людям бути відповідальними» • Міні-тренінг «Уміння працювати в команді, або як «Я» перетворити на «Ми»» • Літературно-музичне свято «Тарас Шевченко – мовами національних меншин» • Метод незакінчених речень «Праця в житті людини» • Прийоми: «Логічне дерево», «Лінія цінностей», «Написання анотацій і рецензій», «Текст на одну букву» • Військово-патріотична спортивна гра «Сокіл» («Джура»)
7–9 класи	<ul style="list-style-type: none"> • Виховні години: «Життя – твій шанс, цінуй його», «Чи завжди веселі наші жарти?», «Коли потрібна наша тактовність», «Як не спізнюватися і не забувати», «Мова – то серце народу», «Цінуємо твій подвиг, солдате», «Чи важко бути добродійцем», «Мистецтво дискусії», «Природа, то храм», «Вчимося поважати інших», «У згоді з собою», «Моральні рішення», «Культура гідності», «На шляху до себе», «Життєві плани», «Відкриваємо нові грані і смисли буття», «Як ставитися до поразок і невдач», «Секрети життєвого успіху», «Відкрий для себе самого себе», «Мої цінності», «Подивитися на себе уважно», «Пізнай самого себе», «Що означає бути Людиною», «Поговоримо про дружбу», «Правильно оцінюючи себе ми здатні вплинути на своє майбутнє», «Мій моральний вибір», «Моральні принципи і правила життя», «Я», «Мрії стають реальністю для тих, хто вмє

працювати», «Культура емоцій і почуттів», «Ризики і виклики сучасної молоді», «Бути собою», «Репутація і честь», «Батьки і діти», «У згоді з самим собою», «Як стати щасливим?»

- Курси за вибором: «Екологія в побуті», «Культура екологічної поведінки», «Мій екологічний вибір», «Сучасні екологічні проблеми», «Уроки для сталого розвитку»
- Етичні бесіди: «Моральні цінності», «Що таке справжня дружба?», «Чи відповідальна ти людина», «Учіться любити», «Етика і мораль», «Чому я заслуговую на повагу», «На шляху до Європи», «Шлях до себе», «Вчимося володіти собою», «Мій етикет», «Праця і життя людини»
- Диспути: «Чи можна змінити характер людини?», «Совість і обов'язок», «Емоції і характер, в чому їх взаємозв'язок?», «Права дитини», «Чи праві ті, хто говорить: «У нас багато друзів»
- Моральні дилеми
- Ігри: «Павутинка», пантоміма «Закони екології», «Казино», «Що-де-коли», «Зникле житло», «Що ми знаємо про пустелі», «Ресурси», «Екомаркування», «Хто я?», ігри-метаморфози «Танкер», «Пікнік», «Кухня», мотиваційна гра «Не нашкодь» («Війна»), «Людина, хто вона?», «Емоція, відлита в бронзі»
- Ігрові завдання: «Мій собака сказав би про мене», «Телеграма», «Симпатичні істоти», «Я-Земля», «Підбери пару», «Друга роль»
- Метод тестування: «Чи вольова ти людина?», «Який я насправді»
- Літературне свято «Бухенвальдський набат»
- Вправа «Купуємо побутові хімікати»
- Дискусії: «Поводження з безпритульними тваринами», «Поводження з безпритульними тваринами», «Тварина та вчинок»
- Самоаналіз «Місце на Землі»
- Мозкова атака «Перешкоди на шляху до відповідальної поведінки»
- Метод тестування: «Самоповага», «Чи є Ви капітаном власного життя?»
- Вправи: «Складаємо кластер», «Купуємо побутові хімікати», «Мій портрет у променях сонця», «Почуття», «Емоції», «Купуємо побутові хімікати», «Виховання волі»
- Квест «Я люблю Україну»
- Управління гнівом. Тренінгове заняття для подолання агресивних виявів поведінки
- Метод Едварда де Боно «Метод шести капелюхів»
- Метод різнонаукового бачення
- Міні-тренінги: «Вчимося відповідати за свої дії і доводити справу до кінця», «Як показати дорослим, що ти виріс. 7 ознак дорослої людини», «Що таке критичне мислення і навіщо воно потрібне», «Як розвинути приховані ресурси», «Ти і твоя самооцінка», «Умій казати «ні»», «Пізнай себе та інших людей», «Мистецтво запитань. Запитання як інструмент розвитку критичного мислення», «Позитивне ставлення до себе, як себе полюбити»
- Година національної пам'яті «Голокост – лихо століття»
- Рольова гра на напрацювання стратегії самопідтримки «Дерево, яке впало»
- Прийом «Переконуючий лист»
- Етика в школі. Тренінгове заняття з етичних взаємин в колективі,
- Метод Case-study (аналіз конкретних ситуацій)
- Проект «Як протистояти антигуманним викликам сьогодення: уміння і навички, які стануть у нагоді сучасним підліткам»
- Круглий стіл «11 причин, чому ми не повинні здаватися»

- | |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • Літературна композиція «Через Крути у майбуття» • Акція «Парасольки миру» • Демонстрації – моделювання «Поширення радіації» • Ігрові завдання «Телеграма», «Я-Земля» • Раптівка (флешмоб) «Добро крокує по планеті» • Оформлення інформаційного стенду «День Злуки – день єднання» • Фестиваль дитячої творчості «Сонячні барви» • Військово-патріотична спортивна гра «Сокіл» («Джура») |
|---|

Отже, зміст та організація виховного процесу визначаються його метою так і очікуваним ідеальним результатом. Планується протягом навчального року реалізовувати національно-патріотичні, соціальні, екологічні, культурологічні та юридичні проекти, що проводиться з метою популяризації духовних і моральних надбань, сприяння формуванню громадянської позиції та соціально-правової активності учнів, створення належних умов для прояву патріотизму, високих моральних цінностей, почуття любові до багатоетнічної та толерантної України, готовності до захисту України, забезпечення її суверенітету і територіальної цілісності.



ДОДАТОК А

НАРАДИ ПРИ ЗАСТУПНИКОВІ ДИРЕКТОРА З НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ (ВИХОВНОЇ) РОБОТИ

Термін	Зміст роботи	Вихід інформ ації	Відповід.	Відмітка про виконання
Серпень	1. Зміст і форми планування виховної роботи на новий навчальний рік	план	Манойло С. І.	
	2. Про подальше навчання та працевлаштування учнів 9 кл.	інформ ація	Манойло С. І.	
	3. Коцепція БДДШ.	інформ	Манойло С. І.	
	4. Про підготовку і проведення свята “Першого дзвоника і Дня знань».	сценари й	Манойло С. І. Педагог-організа тр	
Вересень	1. Про ведення документації класного керівника	наказ	Манойло С. І.	
	2. Про складення списків дітей пільгового контингенту та дітей, схильних до правопорушень.	Списки	Манойло С. І.	
	3. Про підготовку святкування Дня учителя.	Сценарі й	Манойло С. І. Педагог-організа тр	
	4. Про організацію роботи з попередження дитячого травматизму	наказ	Манойло С. І.	
	5. Про організацію роботи гуртків і спортивних секцій.	Наказ	Манойло С. І.	
Жовтень	1. Про роботу органів учнівського самоврядування	Інформ ація	Педагог організато р	
	2. Про роботу з дітьми, схильними до правопорушень.	Наказ	Манойло С. І. Табачна Т. О.	

	3. Про роботу з профілактики корона вірусної хвороби.	Інформ.	Класні керівники	
	4. Про роботу під час осінніх канікул.	Наказ	Манойло С. І. Педагог-організатор	
Листопад	1. Про роботу з дітьми з профілактики булінгу та насилля.	Інформація	Кл. керівники	
	2. Про роботу гуртків і спортивних секцій.	Наказ	Манойло С. І.	
	3. Про виконання правил для учнів у закладі.	Інформ.	Класні керівники	
Грудень	1. Про підготовку до проведення новорічних та різдвяних свят.	Сценарій	Манойло С. І. Педагог-організатор	
	2. Про попередження дитячого травматизму у I-у семестрі.	Наказ	Манойло С. І.	
	3. Про підсумки виховної роботи за 1-й семестр.	Наказ	Манойло С. І.	
	4. Про роботу під час зимових канікул.	Наказ	Манойло С. І. Педагог-організатор	
Січень	1. Про планування роботи на II-й семестр.	План	Манойло С. І.	
	2. Про роботу з дітьми, схильними до правопорушень у II семестрі.	Наказ	Манойло С. І.	
	3. Планування гурткової роботи на II семестр	План	Манойло С. І.	
Лютий	1. Про роботу з профілактики насилля.	Інфор.	Класні керівники	
	2. Про підготовку до свята 8 Березня	Сценарій	Педагог організатор	
	3. Про роботу Штабу профілактики правопорушень	Інформація	Табачна Т.О.	
	4. Про роботу з профілактики корона вірусної інфекції.	Інформація	Класні керівники	
Безрезен	1. Про роботу з попередження дитячого травматизму.	Наказ	Манойло С. І.	

	2. Про якість проведення виховної роботи класними керівниками.	Інформація	Манойло С. І.	
	3. Про роботу в період весняних 4 канікул.	Наказ	Манойло С. І. Педагог-організатор	
Квітень	1. Про святкування Дня Перемоги.	План	Манойло С. І. Педагог-організатор	
	2. Про виконання правил для учнів у закладі.	Інформ.	Класні керівники	
Травень	1. Про підготовку проведення свята Останнього дзвоника.	Сценарій	Манойло С. І. Педагог-організатор	
	2. Про підготовку проведення «Шкільного Оскару»	сценарій	Манойло С. І. Педагог-організатор	
	3. Про підсумки гурткової роботи.	Наказ	Манойло С. І.	
	5. Про підсумки роботи з попередження дитячого травматизму.	Наказ	Манойло С. І.	
	6. Про підсумки виховної роботи за рік.	Наказ	Манойло С. І.	
	7. Про підсумки правовиховної роботи	Наказ	Манойло С. І.	



ДОДАТОК Б

Тематика засідань

шкільного методичного об'єднання класних керівників

I засідання

дата: Серпень 2021 року

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Аналіз виховної роботи за 2021/2022 навчальний рік. Здобутки та недоліки.	Голова МО	
2.	Визначення основних напрямків виховної роботи на 2021/2022 навчальний рік. Обговорення та реалізація методичної проблеми коворкінгу класних керівників. Затвердження плану роботи коворкінгу та планів виховної роботи класних керівників на 2021/2022 навчальний рік.	Голова МО	
3.	Про планування роботи у напрямку національно-патріотичного виховання	Педагог-організатор	
4.	Про організацію роботи з дітьми пільгових категорій	Голова МО, класні керівники	
5.	Про організацію роботи медико-педагогічного контролю уроків фізичної культури класними керівниками	Заступник директора з НВР	
6.	Про організацію та проведення інструктажів з БЖД учнів.	Заступник директора з НВР	
7.	Про організацію роботи з батьками протягом навчального року	Голова МО	
8.	Про стан організації роботи з профілактики дитячого травматизму, охорони життя і здоров'я дітей	Заступник директора з НВР	
9.	Особливості виховної діяльності на 2021/2022 навчальний рік.	Заступник директора з НВР	
10.	Рекомендації щодо проведення	Голова МО	

	першого уроку.		
--	----------------	--	--

Робота між засіданнями

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Підготовка та проведення першого уроку.	Класні керівники	
2.	Організація та проведення заходів за річним планом виховної роботи школи	Педагог - організатор	
3.	Контроль за станом відвідування учнів школи.	Класні керівники,	
4.	Профілактична робота з учнями схильними до правопорушень.	Класні керівники	
5.	Впровадження інтерактивних технологій у роботу класного керівника.	Класні керівники	

II засідання

дата: Листопад 2021 року

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Про стан відвідування учнів школи	Класні керівники	
2.	Особистісно-діяльнісний підхід як умова розвитку та саморозвитку учнів у процесі виховання	Голова МО	
3.	Профілактика травматизму. Попередження нещасних випадків з учнями в школі та в побуті.	Заступник директора з НВР	
4.	Психологічна робота з учнями. Результати проведеного анкетування з учнями 5 класу.	Класні керівники	
5.	Про стан роботи із запобігання торгівлі людьми, профілактики та протидії поширенню наркоманії, злочинності, тютюнопаління, насилля та булінгу в дитячому колективі.	Класні керівники Педагог-організатор	
6.	Формування та розвиток основних	Класні	

компетентностей учнів через виховну діяльності класного керівника	керівники	
---	-----------	--

Робота між засіданнями

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Організація та проведення заходів за річним планом виховної роботи школи	Педагог - організатор	
2.	Контроль за станом відвідування учнів школи.	Класні керівники,	
3.	Діагностика творчих здібностей учнів.	Класні керівники	
4.	Опрацювати інструктивно-методичні матеріали з виховної роботи.	Голова МО	

III засідання

дата: Грудень 2021 року

№ з/п	Зміст		Відмітка про виконання
1.	Аналіз роботи коворкінгу класних керівників за I семестр 2021/2022 навчального року.	Голова МО	
2.	Планування роботи класних керівників на II семестр 2021/2022 навчального року. Надання методичних рекомендацій щодо проведення заходів за планом роботи школи.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	
3.	Попередження дитячого травматизму.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	
4.	Про стан роботи з профілактики правопорушень серед учнів закладу	Заступник директора з НВР	
5.	Підсумки проведеної роботи з національно-патріотичного виховання у I семестрі	Голова МО	

6.	Розв'язання проблем адаптації учнів у 5-му класі до навчання у базовій школі.	Класні керівники	
7.	Забезпечення ефективності процесу гуманістичного виховання в нинішній соціокультурній ситуації, створення сприятливих педагогічних умов для виховання особистості на базі духовних, гуманістичних цінностей та реалізації її потенціалу.	Класні керівники	

Робота між засіданнями

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Організація та проведення заходів за річним планом виховної роботи школи	Педагог - організатор	
2.	Контроль за станом відвідування учнів школи.	Класні керівники,	
3.	Консультації для класних керівників з питань індивідуального розвитку учнів.	Заступник директора з НВР	
4.	Робота з членами коворкінгу над реалізацією виховних проблем.	Голова МО	

IV засідання

дата: Лютий 2022 року

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Підвищення розвивальної ефективності виховання особистості дитини шляхом відкриття, усвідомлення й привласнення загальнолюдських та національних моральних норм як цінності особистого життя, які утворюють внутрішній стрижень особистості – ціннісну морально-етичну орієнтацію, яка слугує основою розвитку та самореалізації в умовах соціокультурної діяльності.	Класні керівники	
2.	Попередження дитячого	Заступник	

	травматизму	директора з НВР	
3.	Аналіз відкритих виховних заходів	Класні керівники	
4.	Формування активно життєвої позиції учнів в умовах особистісно орієнтованого виховання.	Класні керівники	
5.	Про стан 53роботи з батьками	Голова МО	
6.	Про стан відвідування учнями навчальних занять	Голова МО	
7.	Про стан профілактичної роботи з попередження проявів насилля.	Класні керівники	

Робота між засіданнями

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Методично – консультативна робота з класними керівниками	Заступник директора з навчально-виховної роботи	
2.	Робота з членами МО над реалізацією виховних проблем.	Голова МО	
3.	Контроль за станом відвідування учнів школи.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	
4.	Консультації для класних керівників з питань індивідуального розвитку учнів.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	

V засідання

дата: Травень 2022 року

№ з/п	Зміст	Відповідальні	Відмітка про виконання
1.	Виконання плану роботи методичного об'єднання за 2021/2022 навчальний рік.	Голова МО	

	Підведення підсумків роботи класних керівників. Перспективи планування роботи на 2022/2023 навчальний рік.		
2.	Профілактика травматизму. Попередження нещасних випадків з учнями в школі та в побуті перед літніми канікулами.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	
3.	Аналіз проведення виховної роботи класними керівниками	Класні керівники	
4.	Аналіз відвідування учнями школи	Класні керівники	
5.	Діагностичне анкетування.	Голова МО	



ДОДАТОК В

ЗАХОДИ ПО НАВЧАННЮ ДІТЕЙ ПРАВИЛАМ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

1.	Організувати роботу дружини юних пожежних	вересень	Педагог-організатор	План роботи
2.	Проводити агітаційну роботу серед учнів, виступи ДЮП перед учнями школи	Протягом навчального року	Педагог-організатор	План роботи
3.	Проводити з учнями бесіди з питань протипожежної безпеки	Протягом навчального року	Класні керівники Педагог-організатор	Розробки і заходів
4.	Бесіда «Вогонь – друг, вогонь – ворог»	вересень	Класні керівники	Розробки і заходів
5.	Бесіда «Дії під час виникнення пожежі в багатоповерховому будинку»	жовтень	Класні керівники	Розробки і заходів
6.	Бесіда «Правила експлуатації побутових нагрівальних електро- та газоприладів»	листопад	Класні керівники	Розробки і заходів
7.	Бесіда «Пожежонебезпечні речовини та матеріали. Пожежна безпека при поводженні з синтетичними речовинами»	грудень	Класні керівники	Розробки і заходів
8.	Пожежонебезпечні об'єкти. Новорічні свята; ялинка, гірлянди; користування пічками, камінами»	грудень	Класні керівники	Розробки і заходів
9.	Бесіда «Правила пожежної безпеки у вашому домі. Гасіння пожежі в квартирі. Правила поводження під час пожежі»	січень	Класні керівники Педагог-організатор	Розробки і заходів

				дів
10.	Бесіда «Запобігання виникненню пожежі від електроструму та правила гасіння пожежі, викликаної електрострумом. Дії учнів при пожежі»	лютий	Класні керівники Педагог-організатор	Розр обк и захо дів
11.	Бесіда «Домедична допомога постраждалим від пожеж. Шкідливість і небезпечність куріння»	березень	Класні керівники Медична сестра	Розр обк и захо дів
12.	Бесіда «Основні правила пожежної безпеки під час відпочинку у лісі»	квітень	Класні керівники Педагог-організатор	Розр обк и захо дів
13.	Організувати та проводити екскурсії для учнів до музею пожежної частини	Протягом навчального року	Класні керівники Педагог-організатор	Інф орм ації
14.	Проводити конкурси малюнків на протипожежну тематику	вересень травень	Класні керівники Вчителі мистецтва	Інф орм ації
15.	Проводити тематичні класні години на протипожежну тематику	Раз на семестр	Класні керівники	Інф орм ації



ДОДАТОК Г

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОМУ ТРАВМАТИЗМУ
СЕРЕД УЧНІВ ШКОЛИ

1.	Організувати роботу учнівського самоврядування з даної тематики	вересень	Педагог-організатор	План роботи
2	Проводити агітаційну роботу серед учнів	Протягом навчального року	Педагог-організатор	План роботи
3	Проводити з учнями бесіди та практичні заняття з питань дотримання правил дорожнього руху	Протягом навчального року	Класні керівники	Розробки заходів
4	Бесіда «Організація дорожнього руху. Правила безпеки при переході вулиці. Наземні, надземні, підземні переходи.	вересень	Класні керівники	Розробки заходів
5	Бесіда «Типи перехресть. Правила переходу дороги на перехрестях.»	вересень	Класні керівники	Розробки заходів
6	Бесіда «Правила переходу вулиці після виходу з транспорту»	жовтень	Класні керівники	Розробки заходів
7	Бесіда «Дорожні знаки»	листопад	Класні керівники	Розробки заходів
8	Бесіда «Дорожня розмітка»	грудень	Класні керівники	Розробки заходів
9	Бесіда «Рух за сигналами регулювальника»	січень	Класні керівники	Розробки заходів
10	Бесіда «Пасажир в автомобілі»	лютий	Класні керівники	Розробки заходів
11	Бесіда «Основні види ДТП. Поведінка при ДТП»	березень	Класні керівники	Розробки заходів
12	Бесіда «Безпека руху велосипедиста»	квітень	Класні керівники	Розробки заходів
13	Проводити конкурси малюнків на тему безпеки дорожнього руху	вересень травень	Класні керівники	Розробки заходів
14	Проводити тематичні години спілкування на тему безпеки дорожнього руху	Раз на семестр	Класні керівники	Розробки заходів
15	Організовувати та проводити зустрічі учнів школи з представниками державтоінспекції міста Зіньків	Протягом навчального року	Класні керівники	Інформації
16	Провести місячник «Увага! Діти»	Вересень 2021 року	Класні керівники Педагог-організатор	Розробки заходів

ДОДАТОК Д

ЗАХОДИ ЩОДО РОБОТИ З УЧНЯМИ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальний</i>
1.	Провести роботу щодо обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та занесення їх до соціального паспорту школи	Серпень	Манойло С.І.
2.	Поновити списки дітей пільгового контингенту	до 10.09.2021	Манойло С. І.
3.	Забезпечити безкоштовним харчуванням в шкільній їдальні учнів пільгових категорій, які мають на це право	з 02.09.2021	Директор школи
4.	Організувати оздоровлення дітей, в тому числі й пільгового контингенту, під час літніх канікул в закладі з денним перебуванням «Барвінок»	червень 2022 року	Гужва В. Г., начальник закладу «Барвінок»
5.	Залучити дітей, в тому числі й пільгового контингенту, до занять в гуртках за інтересами	до 13.09.2021	Класні керівники
6.	Охопити всіх дітей, в тому числі й пільгового контингенту, поглибленим медичним оглядом		Сестра медична
7.	Забезпечити дієтичним харчуванням дітей пільгового контингенту, якщо вони цього потребують		Кухарі шкільної їдальні
8.	Обстежити житлові умови дітей, що знаходяться під опікою, та тих, що цього потребують.	Вересень 2021 Січень 2022	Класні керівники
9.	Забезпечити відвідування міських новорічних свят (дітям пільгового контингенту - безкоштовно)	грудень 2021-січень 2022	Педагог-організатор Класні керівники
10	Організувати вручення подарунків на день Святого Миколая, новорічні свята учням молодших класів та дітям пільгового контингенту.	Грудень 2021- Січень 2022	Манойло С.І. Педагог-організатор
11	Забезпечити безкоштовну участь учнів пільгового контингенту у екскурсіях, які будуть проводитися	протягом року	Класні керівники
12	Організувати учнів на участь у заходах, присвячених Дню захисту дітей.	01 червня 2022	Манойло С. І.

ДОДАТОК Ж



ДОДАТОК 3

ПОРЯДОК подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).

3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники школи та інші особи.

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

1. Систематичність (повторюваність) діяння;
2. Наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
3. Дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти директору школи.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу(цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто директор школи або його заступники.

4. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

5. Розгляд Заяв здійснює директор школи з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник школи з числа педагогічних працівників.

2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом Заяв та повідомлення директора школи.

3. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду Заяви директор школи видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

3. Для прийняття рішення за результатами розслідування директор школи створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.

4. Комісія створюється наказом директора школи.

5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, директор школи та інші зацікавлені особи.

6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

7. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор школи зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.

8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор школи має повідомити постраждалого.

9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів, документується та зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

10. Батьки/законні представники зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.

2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

4. За результатами розслідування протягом 1 робочого дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше 3 робочих дні після створення Комісії.

5. Директор школи зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.



ДОДАТОК К

ПЛАН РОБОТИ

**Штабу профілактики правопорушень серед учнів
Бірківської ЗОШ І-ІІІ ступенів імені І. А. Цюпи
на 2021-2022 н.р.**

<i>№ з/п</i>	<i>Назва заходу</i>	<i>Дата</i>	<i>Відповідальний</i>	<i>Примітка</i>
1.	Планування роботи Штабу з профілактики правопорушень. Затвердження плану роботи на 2021 -2022 н. р.	Вересень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І.	
2.	Організація та проведення засідань штабу профілактики правопорушень	Не рідше одного разу на місяць	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Члени Штабу	
3.	Уточнення списків учнів, схильних до правопорушень, пропусків занять без поважних причин. Проведення рейду «Урок»	Вересень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Класні керівники 1-10 класів	
4.	Поновлення банку даних, відповідних документів на дітей, що перебувають на шкільному обліку правопорушників	Вересень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Класні керівники 1-10 класів	
5.	Виявлення дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах, учнів, схильних до правопорушень, бродяжництва	Постійно	Класні керівники 1-10 класів	
6.	Обстеження житлово-побутових умов дітей, що перебувають на обліку.	1 раз на півріччя	Класні керівники 1-10 класів	
7.	Контроль за звітністю класних керівників щодо невідвідування учнями школи без поважних причин	Протягом року	Штаб профілактики правопорушень	

8.	Планування індивідуальної та групової роботи з учнями, схильними до правопорушень, бродяжництва; діагностування учнів, схильних до правопорушень	Жовтень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Класні керівники 1-10 класів Педагог-організатор Кривошея В. Т.	
10.	Організація зустрічей з працівниками відділу ювенальної превенції нової поліції ГУНП України, управління юстиції, служби у справах дітей	Протягом року	Заступник з виховної роботи Манойло С. І.	
11.	Організація консультаційних пунктів для батьків із запрошенням лікарів, юристів, представників соціальних служб	Протягом року	Штаб профілактики правопорушень	
12.	Організація лекційної роботи, зустрічей підлітків з лікарями, представниками правоохоронних органів, волонтерами соціальних служб щодо профілактики алкоголізму, наркоманії серед неповнолітніх	Протягом року	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Педагог-організатор Кривошея В. Т.	
13.	Планування заходів щодо проведення місячника правових знань	До 01.11.	Вчитель правознавства Табачна Т. О.	
14.	Проведення Місячника правових знань та Всеукраїнського тижня права. Проведення місячника «Ми обираємо здоровий спосіб життя»	Листопад За окремим планом Квітень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Вчитель правознавства Табачна Т. О. Педагог-організатор Кривошея В. Т. Члени Штабу	
15.	Проведення «Днів профілактики» з питань правопорушень та пропусків занять без поважної причини за участю членів Штабу профілактики, батьківського	Щомісяця	Штаб з профілактики правопорушень	

	комітету			
16.	Проведення методичного об'єднання класних керівників «Роль особистості учителя в корекції важковиховуваних учнів у класному колективі»	Грудень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І.	
17.	Залучення до участі у шкільних та позашкільних гуртках, секціях учнів, схильних до правопорушень	Протягом року	Класні керівники 1-11 класів, керівники гуртків, Педагог-організатор Кривошея В. Т.	
18.	Проведення профілактичної роботи з учнями та сім'ями, які потребують особливої уваги і не перебувають на шкільному обліку	Протягом року	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Члени Штабу Класні керівники 1-9 класів	
19.	Проведення засідань Штабу профілактики правопорушень із запрошенням адміністрації школи, батьків учнів	Щоквартальн о	Адміністрація школи Штаб профілактики правопорушень	
20.	Проведення інформаційно-консультативної роботи з сім'ями щодо профілактики бездоглядності серед неповнолітніх	Постійно	Педагог-організатор Кривошея В. Т. Члени Штабу	
21.	Проводити роботу згідно з районними програмами	Протягом року	Заступник з виховної роботи Манойло С. І. Педагог-організатор Кривошея В. Т. Члени Штабу Класні керівники 1-10 класів	
22.	Організація роботи	Протягом	Заступник з	

	учнівського самоврядування	року	виховної роботи Манойло С. І. Голови батьківських комітетів Учнівське самоврядування Учитель правознавства Табачна Т. О. Педагог- організатор Кривошея В. Т. Члени Штабу Класні керівники 1-10 класів	
23.	Відвідування неблагополучних сімей; залучення до співпраці з неблагополучними сім'ями працівників відділу ювенальної превенції, соціальних служб міста, громадських організацій	Протягом року	Штаб профілактики правопорушень	
24.	Проведення класних батьківських зборів для учнів 5-9 класів спільно з учнями, членами Штабу профілактики правопорушень	За окремим планом	Штаб профілактики правопорушень, класні керівники	
25.	Проаналізувати стан правовиховної роботи, профілактики правопорушень, бродяжництва серед неповнолітніх, видати підсумкові накази про роботу Штабу, про стан правовиховної роботи	Грудень Червень	Заступник з виховної роботи Манойло С. І.	

ДОДАТОК Л
План
заходів по превентивному вихованню
Бірківської ЗОШ І-ІІІ ступенів імені І. А. Цюпи
на 2021 – 2022 н.р.

№	Зміст заходів	Виконавець	Дата
1.	Поновити банк даних дітей усіх категорій.	ЗВР	До 13.09
2.	Скласти план роботи штабу профілактики правопорушень.	ЗВР	До 13.09
3.	Призначити вчителів-наставників до учнів, схильних до правопорушень.	ЗВР	Вересень
4.	Залучати дітей, схильних до правопорушень, з неблагополучних сімей до гурткової та позакласної роботи.	Класні керівники, кер. гуртків	Протягом року
5.	Поновити банк даних на „тривожних” дітей.	Кл. керівники	Вересень – жовтень
6.	Проводити індивідуальні бесіди з дітьми усіх категорій та їх батьками.	ЗВР,	Протягом року
7.	Проводити рейди „Підліток”, „Бездоглядність”, „Діти вулиці”, „Нічне кафе”, „Сім’я без насильства”, „Підбурювач”.	Класні керівники	Протягом року
8.	Відвідувати учнівські сім’ї вдома. Результати, висновки заносити до відповідних журналів.	ЗВР, класні керівники	Протягом року
9.	Практикувати засідання батьківських комітетів, малих педрад, Ради школи, учнівської Ради з питань правового виховання.	ЗВР	Протягом року
10.	Підвищувати рівень правової культури всіх учасників навчально-виховного процесу шляхом систематичної правової пропаганди.	ЗВР, класні керівники, учит.	Протягом року
11.	Забезпечити щомісячний аналіз стану правопорушень серед неповнолітніх, обговорення проводити на нарадах при директорові.	правозн. ЗВР	Щомісяця
12.	Здійснювати контроль за дотриманням учнями режиму дня, проводити профілактичну роботу по запобіганню тютюнопаління, вживання алкогольних та наркотичних речовин (бесіди, диспути, зустрічі, лекції, перегляд відеофільмів та ін.).	ЗВР, класні керівники	Протягом року
13.	Провести тиждень правового виховання.	Вчитель правоз.	грудень
14.	Провести батьківську конференцію.	ЗВР	2 р. в рік
15.	Провести місячник боротьби зі СНІДом	ЗВР	Грудень

16.	Проводити рольові ігри „Мій друг у біді”	Класні керів.	Грудень
17.	Провести спільне засідання штабу профілактики п/п, Ради школи (превентивна група).	ЗВР	Грудень
18.	Провести рейди-перевірки вільного часу учнів школи (спільно з членами Ради школи).	ЗВР, кл. кер.	Періодично
19.	Організувати зустріч з представниками КМСД.	Педагог-орг.	Січень
20.	Провести круглий стіл „Проблеми виховання сучасних дітей” (батьки дітей, схильних до п/п – заступник директора з ВР)	Кл. кер., уч. правознавств	Січень
21.	Провести анкетування учнів 5-10 класів „Мої права та обов’язки”. Результати розглянути на нараді при директорові.	ЗВР	Лютий
22.	Організувати перегляд відеофільмів „Правомірна поведінка і правопорушення”.	ЗВР, вчит. правоз.	Лютий
23.	Організувати проведення проблемного моста „Батьки і діти”.	ЗВР	Березень
24.	Провести анкетування учнів „Моє відношення до закону” (7-10 кл.).	Класні кер. ЗВР	Березень
25.	Організувати зустріч учнів 8-10 класів з лікарем-наркологом.	Уч. правозн.	Квітень
26.	Провести рольові ігри для старшокласників „Мій друг має шкідливі звички”, „Заборонений плід солодкий” та ін.	ЗВР	Квітень
27.	Провести усний журнал „Серйозно про серйозне”. Провести круглий стіл (батьки, вчителі)	ЗВР, вчит. прав.	Травень
28.	„Особливості підліткових правопорушень”.	Класні керівники	Травень
29.	Продовжувати роботу гуртка «Основи медіації», з метою запобігання різних проявів насилля.	Керівник гуртка	Потягом року
30.	Забезпечити постійну профілактичну роботу із запобіганням булінгу та насиллю в дитячих колективах та родин.	Класні керівники Заступник з НВР	Протягом року

ДОДАТОК М

Комплекс заходів роботи педагогічного колективу школи з важковиховуваними учнями

№	Тема засідань	Відповідальні
1.	Бесіди з учнем про поведінку.	Кл. кер., адмін.
2.	Індивідуальні зустрічі з батьками.	Кл. кер., адмін.
3.	Засідання штабу профілактики правопорушень.	Керівник штабу
4.	Відвідування родини вдома (вивчення моральної, соціальної та духовної атмосфери, економічного та санітарного стану сім'ї).	Кл. кер., ЗВР
5.	Написання характеристики на учня, складання акту обстеження родини, здійснення відповідних записів у «Журналі спостережень».	Кл. кер.
6.	Надання індивідуальних консультацій батькам та вчителям.	Кл. керівники
7.	Залучення учня до гурткової роботи, позакласної та позаурочної діяльності, спортивних секцій.	наставники, кер. гуртків
8.	Діяльність центру дисципліни і порядку учнівського самоврядування.	Педагог-організатор
9.	Засідання комісії у справах дітей при виконкомі сільської ради.	Голова комісії
10.	Засідання загальношкільного батьківського комітету, Ради школи.	Голова ЗШБК, голова Ради школи

ДОДАТОК Н

План

заходів Бірківської ЗОШ І-ІІІ ступенів імені І. А. Цюпи по попередженню
бездоглядності та правопорушень серед учнівської молоді
(2021 -2022 н.р.)

№	Зміст заходів	Дата	Відповід.	Примітка
1.	Перевірити списки учнів, схильних до пп.	До 10.09	ЗВР	
2.	Залучити усіх учнів, схильних до п/п, до роботи у гуртках.	До 10.09	Кл. кер.	
3.	Вести систематичні спостереження за учнями, схильними до п/п.	Протягом року	ЗВР	
4.	Закріпити вчителів-наставників за учнями, схильними до п/п.	До 10.09	ЗВР	
5.	На засіданнях штабу профілактики п/п. заслуховувати звіти класних керівників, учителів-наставників, практичного психолога про роботу з учнями, схильними до п/п.	2 р. на рік	ЗВР Кл. кер.	
6.	Заслуховувати учнів, схильних до п/п., про їх зайнятість у вільний час.	2 р. на рік	ЗВР	
7.	Провести обстеження сімей усіх категорій, скласти відповідні акти.	До 15.09	ЗВР	
8.	Кожен випадок правопорушення розглядати на засіданні штабу п/п, Ради школи.	За необхідністю	ЗВР	
9.	На засіданнях Ради школи розглядати питання виховної та правовиховної роботи у школі.	1-2 р. на рік	Учитель правозн.	
10.	Провести конференцію громадськості, куди включити питання правової освіти населення, причини бездоглядності дітей	2 р. на рік	ЗВР, ЗНР Кл. кер.	
11.	Провести тиждень правових знань.	Грудень	ЗВР	
11.	Вести систематичний контроль за відвідуванням учнями школи.	Протягом року	Уч. правозн. ЗНР	
12.	Систематично проводити бесіди з учнями, схильними до п/п., з „тривожними дітьми”	Протягом року	ЗВР	
13.	про норми та правила поведінки, про відповідальність за свої вчинки.	Протягом ро	ЗВР	
14.	Організувати зустрічі з представниками КМСН, ССН.			

ДОДАТОК П

Наші 3 рецепти роботи з батьками

***Рецепт перший:** зробіть батьків учнів своїми соратниками, союзниками, помічниками.

Батьки учнів мають бути найпотужнішою групою підтримки. Вони дуже потрібні і важливі помічники, нам треба лише розумно і грамотно побудувати роботу з ними. Напевно, серед батьків знайдеться ініціативна група, яка не відмовить вам у допомозі, а стане групою підтримки.

Пам'ятайте, шановні колеги, що з батьками учнів треба плести на



*

Рецепт другий : використовуйте батьківські збори й індивідуальні зустрічі не лише для інформування про успішність та навчальний процес, а й про вікову психологію та проблеми дитини в цьому віці.

Інтернет ресурси нам дозволяють роздати батькам при зустрічі яскраві матеріали, з образними порівняннями і численними питаннями; матеріали, що написані живою і яскравою мовою, і змушують багато про що задуматись.

Не варто роздавати батькам нудні і дуже наукові статті про те, як правильно виховувати дітей!!



Інформаційний стенд для батьків

***Рецепт третій :** час від часу влаштовуйте для батьків учнів відкриті уроки зі свого предмета та коучинг.

Коли батьки відчують всю складність навчального процесу, відносини з ними покращаться і потеплішають. Адже, погодьтесь, мало хто бачить титанічні зусилля вчителя по вкладанню знань в голови учнів. Не треба нам, вчителям, боятися все це батькам наочно продемонструвати.

Коучинг – це партнерство, розкриття потенціалу та отримання бажаного результату.

Перетворити цю силу (силу батьків) у своїх соратників і помічників можна власним спокоєм і інтелектом, своєю освіченістю і компетентністю, своїм професіоналізмом і знанням справи, а ще своїм оптимізмом, гумором і просто благородством душі.

ДОДАТОК Р

ПЛАН ЗАХОДІВ

щодо створення безпечного освітнього середовища

Бірківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів

Імені І. А. Цюпи на 2021/2022 н. р.

№	Назва заходів	Термін виконання	Відповідальний
1.	Проведення просвітницької діяльності, спрямованої на формування негативного ставлення до протиправних дій	Постійно	ЗДВР, педагог-організатор, вчителі історії та правознавства, класні керівники
2.	Проведення місячника «Правового виховання» та акції «16 днів проти насилля»	Щорічно Листопад грудень	ЗДВР, класні керівники, вчителі історії та правознавства
3.	Проводити обстеження житло-побутових умов проживання дітей, які потребують підвищеної уваги, сімей, що опинилися у складних сімейних обставинах	Протягом року	класні керівники
4.	Проведення годин спілкування, просвітницькі заходи у рамках правопросвітницького проєкту Міністерства юстиції «Я маю право». Провести Всеукраїнський тиждень з протидії булінгу	В рамках акції	ЗДВР, педагог-організатор класні керівники
5.	Організація змістовного дозвілля учнівської молоді у позаурочний час, проведення культурно-мистецьких акцій, спортивних змагань, туристичних подорожей	Протягом року	ЗДВР, педагог-організатор, класні керівники
6.	Проводити моніторинг ризиків виникнення всіх форм насильства серед дітей та учнівської молоді, визначення причин тривожності та агресивності	Постійно	Класні керівники
7.	Опрацювати і неуклінно дотримуватися нормативно-правової документації з питань протидії булінгу та насилля	вересень	ЗДВР
8.	Забезпечити неухильне виконання педагогічними працівниками школи Конвенції ООН «Про права дитини», Закону України «Про охорону дитинства» законодавств України в галузі освіти в частині збереження фізичного, духовного, психічного здоров'я та поваги до людської гідності дитини.	протягом року	Директор закладу
9.	Під час проведення рейду «Учитель і родина» з'ясувати умови проживання та виховання (категорійних) дітей в родинах з метою виявлення не благодійних сімей та недопущення фізичного, психічного, сексуального і економічного насильства над дітьми.	За потребою	Класні керівники

10.	В разі виявлені фактів насильства над дітьми негайно надавати інформації відповідним правоохоронним органам	Постійно	Директор Заступник з НВР
11.	Розробити та провести цикл заходів щодо вивчення та популяризації серед учнів та батьків конвенції ООН про права дитини	Листопад	вчитель правознавства
12.	Пропагувати під час освітнього процесу формування навичок здорового способу життя серед дітей та молоді, запровадження високої педагогічної культури, толерантного ставлення до дітей	Постійно	Класні керівники
13.	Проводити соціально-психологічні дослідження серед учнів закладу з метою вивчення проблем підліткового насильства та розробити рекомендації для попередження фактів психологічного розладу, агресивності та жорстокості серед неповнолітніх	Протягом року	Заступник з НВР
14.	Проводити лекційно-просвітницькі заходи в навчальному закладі з питань підготовки молоді до сімейного життя, планування сім'ї та попередження насильства в сім'ї.	Постійно	ЗДВР Вчитель правознавства.
15.	При необхідності надавати постраждалим від насильства в сім'ї соціально-педагогічні, інформаційні послуги	Постійно	Класні керівники
16.	Надавати практичну допомогу у проведенні годин спілкування, тренінгів в класних колективах школи з питань попередження домашнього насильства	Постійно	ЗДВР.
17.	Забезпечити раннє виявлення сімей, в яких може виникнути реальна загроза вчинення насильства в сім'ї	Постійно	Класні керівники
18.	Провести з учнями бесіди, круглі столи на тему: <ul style="list-style-type: none"> • «Що робити, коли тебе ображають дорослі»; • «Насильство в сім'ї та як його уникнути» 	Протягом року	Вчителі права Класні керівники
19.	Загальношкільна батьківська конференція на тему: «Взаємодія сім'ї і школи – запорука успішного навчання і виховання. Єдині вимоги у вихованні»	За планом	Директор ЗДВР
20.	Популяризувати заходи з питань сім'ї, родинного виховання на сайті закладу	Постійно	ЗДВР Класні керівники
21.	Розробка індивідуального плану психолого-педагогічного супроводу учнів «Групи ризику»	Жовтень	Заступник з НВР Класні керівники
22.	Залучення спеціалістів різних фахів та служб для проведення профілактичної роботи серед молоді	Протягом року	ЗДВР класні керівники
23.	Проведення заходів до Дня боротьби зі СНІДом	Грудень	вчитель основ здоров'я
24.	Всеукраїнський тиждень правознавства	Грудень	ЗДВР Педагог-організатор вчителі історії та правознавства,

25.	Активізація роботи батьківського всеобучу	Протягом року	ЗДВР класні керівники
26.	Активізація роботи психологічної служби на виявлення дітей, які потребують психологічної підтримки, надання їм відповідної фахової допомоги	Постійно	Директор
27.	Співпраця з працівниками юстиції, правоохоронних органів, служби у справах дітей з писань правової освіти та профілактики правопорушень	Постійно	ЗДВР
28.	Організація контролю за відвідуванням учнями школи	Щодня	Класні керівники
29.	Організувати у школі написання есе на тему «Як довіряти і бути вдячним іншим»	Грудень 5-10 класи	Учителі української мови
30.	Тренінгове заняття «Профілактика булінгу в учнівському середовищі»	Січень 2022 року 5-10 класи	Заступник з НВР Педагог-організатор
31.	Проведення засідання коворкінгу класних керівників на тему «Організація та проведення профілактичної роботи щодо попередження випадків булінгу серед учасників освітнього процесу»	Листопад 2021	ЗДВР Класні керівники
32.	Оформити та постійно поповнювати матеріалом інформаційні стенди та куточки з даної тематики	Постійно	ЗДВР Класні керівники Педагог-організатор
33.	Провести загальношкільні батьківські збори батьків учнів 1-4, 5-7, 8-10 кл. на тему «Шкільний булінг. Якщо ваша дитина стала його жертвою»	Вересень 2021	Директор ЗДВР
34.	Години відвертого спілкування за участю представників ювінальної поліції «Не допускай проявів булінгу над собою. Допоможи другу»	Протягом року	ЗДВР
35.	Засідання шкільного парламенту за участю на тему «Не допускай насилля над ближнім»	Листопад 2021	ЗДВР Педагог-організатор
36.	Конкурс-виставка плакатів на тему «Шкільному булінгу скажемо – Ні!»	Листопад 2021	Педагог-організатор Класні керівники Вчителі обр. мист.
37.	Психолого-педагогічний моніторинг виявлення учнів, що схильні до суїцидальних тенденцій	Протягом року	Класні керівники
38.	Проведення годин спілкування, бібліотечних уроків, виставок на тему «Моє світле майбутнє» «Мистецтво спілкування», «Життя видатних людей»	Протягом року	Класні керівники
39.	Продовжити роботу гуртка «Основи медіації»	Постійно	Керівник гуртка

ДОДАТОК С

	Змістові лінії	Зміст виховної діяльності		
		Назва виховної справи	Дата	Виконавець
Робота з учнями	ВЕРЕСЕНЬ Місячник основ безпеки життєдіяльності			
	<i>«Щоб не трапилось біди, пам'ятай про це завжди»</i>			
	<i>Мета місячника: пропагування здорового способу життя; проведення оздоровчо-профілактичної роботи серед підлітків; формування усвідомлення учнями ролі фізичної досконалості у гармонійному розвитку особистості</i>			
	Ціннісне ставлення до себе	Тиждень безпеки руху (в рамках місячника «Увага! Діти на дорозі!» за окремим планом)	До 30.09	Вч. основ здоров'я
		Заходи до Міжнародного дня грамотності (08.09)	08.09	Вч. укр. мови
		День здоров'я, фізкультури та спорту. Спортивні змагання «Здоров'я і спорт поруч ідуть» Всесвітній день туризму (27.09)	До 10.09 27.09	Пед. орг. Вч. Фізкультур.
		Проведення рейду «Урок». Формування активу шкільного самоврядування, планування роботи	І-ий тиждень	Пед..орг
		Анкетування в класах “Моє цікаве дозвілля”	До 10.09	Класні керівники
Ціннісне ставлення до праці	Організація чергування учнів по класах.	До 06.09	Класні керівники	
	Акція «Допоможи ближньому»	Протягом місяця	Пед.орг., кл.керівники	

Ціннісне ставлення до природи	Конкурс букетів та композицій з квітів «Осінній дивограй»	23-24.09	Педагог-організатор
	Екологічні десанти «Зустрічаймо осінь»	Вересень	Вч. біології
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Всесвітній день бібліотек (30.09) Бібліотечний урок. «Цей дивосвіт - бібліотека» Акція «Подаруй книгу бібліотеці»	30.09	Бібліотекар Класні керівники
	Фотоконкурс «Мое літо – найкраще»	Вересень	Педагог-організатор Класні керівники
Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Анкетування батьків «Ставлення батьків до проблем виховання»	Вересень	Затупник з НВР
	Організація волонтерського руху (створення волонтерських загонів по класах, планування їх роботи).	До 30.09	Пед..орг. Кер. гуртка нац.-патр. вих. Учнівське самоврядув.
	Волонтерська акція «Допомога людям похилого віку»	Вересень	Педагог-організатор
	День батька (16.09) привітання для татусів	16.09	Класоводи
	Психологічний тренінг «Розвиток навичок поведінки у конфліктних ситуаціях»	24.09	Заступник з НВР
	Свято «День знань». Перший урок.	01.09	Заступн. з НВР Пед..орг. Кл. к.

<p style="text-align: center;">Ціннісне ставлення до суспільства і держави</p>	<p>Віртуальні екскурсії з «відвідання» видатних місць, де протягом ХХ століття відбувалися визначні події українського державотворення (Києва, Закарпаття, Львова)</p>	13-14.09	<p>Класні керівники</p> <p>Педагог-організатор</p>
	<p>Колективна творча справа «Голуб миру». Виготовлення голубів з паперу до Міжнародного Дня миру (21.09)</p> <p>Флешмоб «Хай буде мир на всій Землі»</p>	21.09.	<p>Пед. орг.</p> <p>Кер. гуртка нац.-патр. вих.</p> <p>Учнівське врядування</p> <p>Кл. керівники</p>
	<p>Вивчення положень Конституції України, держ. символіки, традицій і звичаїв укр. народу, історії держави.</p>	Вересень - Травень	<p>Вчитель історії</p> <p>Кл.керівники класоводи</p>
	<p>Огляд-конкурс на кращий куточок державної символіки в класних кімнатах "Символи країни - як дзеркало народної душі»</p>	До 24.09	<p>Пед. орг.</p> <p>Кл.керів.</p>
	<p>Тиждень Бойової Слави (до Дня визволення села, за окремим планом)</p>	Вересень	<p>Пед. орг.</p> <p>Заступн.з НВР</p>
	<p>Круглий стіл «Трагедії Бабиного Яру»</p>	20.09	<p>Вчитель історії</p>
	<p>Заходи до Дня партизанської слави (22.09)</p> <p>- єдиний урок «Велич народного подвигу»;</p> <p>- тематична книжкова виставка;</p> <p>- презентації «Сторінками партизанської слави»</p>	22.09	<p>Пед. орг</p> <p>Кл. керівники</p> <p>Кер. гуртка нац.-патр. вих.</p> <p>Вч. Історії</p> <p>Бібліотекар</p>

		Зміст виховної діяльності		
Змістові лінії	Назва виховної справи		Дата	Виконавець
	<p>ЖОВТЕНЬ. Місячник національно-патріотичного виховання</p> <p><u>Мета місячника:</u> <i>допомагати учням усвідомити себе як частину нації; спонукати до самовдосконалення громадянина – патріота, вироблення громадянського обов'язку, готовності стати на захист Батьківщини, виховувати почуття господаря держави; вивчати минуле народу, берегти свій дім, батьків, рід, народ, Батьківщину.</i></p>			
Робота з учнями	Ціннісне ставлення до себе	Флешмоб «Подаруй другу смайлик» до Всесвітнього дня посмішок	04.10	Класні керівники Самовряд.
		Бесіда з метою профілактики нещасних випадків, інструктаж щодо запобігання дитячого травматизму у канікулярний час.	22.10	Класні керівники
		Тиждень із протипожежної безпеки (за окремим планом)	11-15.10	Педагог-організатор
	Ціннісне ставлення до праці	Екологічні десанти «Наш двір – наша турбота»	Протягом місяця	Кл.керівники,
		Міжнародний день лікаря. Година спілкування «Люди в Білому» Відеозвернення до лікарів «Дякую, лікарю»	05.10	Кл.керівники Заступн. з НВР Педаг. орг.
		Профорієнтаційний бліцінформ «Де здобути професію військового»	Протягом місяця	Заступник з НВР
Ціннісне ставлення	Години спілкування «Ми не байдужі: зробимо мікрорайон школи краще!»	Протягом місяця	Кл. керівники	

до природи	Упорядкування територій біля меморіалів.		Пед. Орг. Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	Фотовиставка, присвячена Всесвітньому дню захисту тварин «Усе прийшло на білий світ, щоб жити, щоб дарувати радість і красу»	Протягом 04.10- 08.10	Кл. керівники Педаг.-орг.
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Години цікавих повідомлень до Всесвітнього тижня космосу – 04.10-08.10	Протягом тижня	Вч. фізики
	Міжнародний день музики. Конкурс «Дитячий пісенний вернісаж - 2021» для учнів 1-4 класів	01.10	Вч. музики Пед..орг
	Виставка учнівських малюнків «Моя земля – земля моїх батьків» (до Міжнародного дня людей похилого віку - 01.10.)	06.10	Пед..орг Вч. обр. мистц.
	Виставка дитячих малюнків «Чарівні фарби» до Дня художника. Майстер-класи.	08.10	Вч. обр. мистц.
	Святковий концерт до Дня освітянина Відеозвернення до вчителів «Вклоніться, люди, вчителю своєму»	01.10	Заступник з НВР Педагог- організатор
	Міжнародний день шкільних бібліотек (26.10) (за окремим планом) Акція «Подаруй бібліотеці книжку»	26.10	Учнівське самоврядува ння Бібліотеар
Ціннісне ставлення	«Білої акації грона запашні». Акція волонтерського руху «Милосердя і доброта – людства два крила» до Міжнародного дня людей похилого	01.10	Класні керівники

до сім'ї, родини, людей	віку (01.10.)		
	Благодійна ярмарка (допомога воїнам ООС)	жовтень	Пед. Орг. Класні керівники
	Європейський День боротьби з торгівлею людьми (18.10) Тренінгові заняття «Торгівля людьми – сучасний прояв рабства», «Визначення проблеми торгівлі людьми»;	18.10	Затупник з НВР
Ціннісне ставлення до суспільства і держави	Тематичний тиждень «Воїн. Воля кризь віки» (за окремим планом)	11-15.10	Керівник гуртка національно парт. вихов.
	Виставка літератури у бібліотеці на військово-патріотичну тематику «Гордість і душа держави, її надія й оберіг».	До 14.10	Бібліотекар
	День визволення України від фашистських загарбників (28.10) Уроки мужності: «Україна в огні»; «Недописані сповіді, які опалила війна	жовтень	Учитель історії Кер. гуртка нац.-патр. вих.

Змістові лінії	Назва виховної справи		
	Назва виховної справи	Дата	Виконавець
	<p>ЛИСТОПАД. Місячник правової освіти та попередження правопорушень</p> <p><i>«Бережи мене, мій законе»</i></p> <p><i>Мета місячника:</i> формування правової культури, прищеплення учням поваги до прав і свобод людини, забезпечення знання і виконання учнями Законів України.</p>		
Робота з учнями	Всесвітній день дитини.(20.11) Години спілкування на тему: «У центрі Всесвіту дитина»	19.11	Кл.керівники
	Колективне ігрове спілкування «Конверт життєвих ситуацій» до Всесвітнього дня доброти (13.11)	12.11	Заступн. з НВР Педаг.-орг. Класні керівн.
	Акція «16 днів проти насильства» до Європейського дня захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства	Протягом акції	Вч. Права Заступник з НВР Педагог-організатор Класні керівники
	Заходи з реалізації правопросвітницького проекту «Я маю право» Анкетування з тематики знання закону та протидії булінгу.	Протягом місяця	Вч. Права Заступник з НВР Педагог-

			організатор Класні керівники
	Правове заняття «Булінг. Застереження, покарання» за участю представників спеціальних служб	24.11	Заступник з НВР
	Бесіди лікарів з питань профілактики СНІДу, наркоманії, алкоголізму	Протягом місяця	Працівники амбулаторії Сестра медична
	Зустріч з працівниками різних професій. Профорієнтаційні заходи (за окремими планами)	Протягом місяця	Заступн. з НВР
Ціннісне ставлення до праці	Конкурс малюнків та учнівських творів «Професія моєї мрії»	До 12.11	Вч.обр.мис Вч.укр.м.
	День залізничника України. Інформаційна година. «Відповідальність професії – залізничника»	03.11	Кл. керівники
	Акція «Збудуй годівничку»	Протягом місяця	Класоводи Класні керівники Керівники гуртків
Ціннісне ставлення до природи	Фотовернісаж «Природа навколо мене»	27.11	Учнівське врядування
	День української писемності та мови. (09.11) Івент «Наша мова калинова» до Дня	09.11	Вч. укр мови

	Української писемності та мови		
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Конкурс малюнку на тему: «Геть паління – ми здорове покоління» до Міжнародного дня відмови від паління (19.11)	19.11	Пед..орг
	Всесвітній день дитини (20.11) Години спілкування «Знай свої права, дитино!»	19.11	Бібліотекар
Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Міжнародний день толерантності. (16.11) Акція «Твори добро, бо ти - людина»	16.11	Класні керівники
	«Ми повинні нести іншим людям добро», «Добро починається з тебе» (години спілкування до Міжнародного дня інвалідів)	30.11	Заступн. з НВР Педаг.-орг Кл.керівники
	День гідності та свободи (21.11). «В єдності сила народу» до Дня Гідності та Свободи	22.11	Застпн. з НВР Пед. орг. Кер. гуртка нац.-патр. вих. Вч. історії.
Ціннісне ставлення до суспільства і держави	Уроки пам'яті «На колінах стою перед вами – сповідаю жалобу свою» до Дня пам'яті жертв голодоморів.	29.11	Застпн. з НВР Пед. орг. Вчитель історії Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	День пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій. (28.11) Акція «Запали свічку», Виховний захід «Біль душі людської».	26.11	Пед..орг. Вчитель історії Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	Місячник правової освіти та попередження правопорушень (за окремим планом)	Протягом місяця	Заступник з НВР Вчитель

				історії Кл.керівники	
		Зміст виховної діяльності			
Робота з учнями	Змістові лінії	Назва виховної справи			Дат
		Назва виховної справи	Дата	Виконавець	
	ГРУДЕНЬ. Місячник родинно – побутової культури <i>«Тепло сімейного вогнища»</i> Мета місячника: залучити батьків, усіх дорослих членів родини у виховний процес як рівноправних учасників; формування педагогічної культури сучасної сім'ї та допомога батькам у їхній психолого-педагогічній самостійності; розвиток інтересів до традицій свого народ, своєї родини.				
	Ціннісне ставлення до себе	Бесіда з метою профілактики нещасних випадків, інструктаж щодо запобігання дитячого травматизму у канікулярний час.	30.12	Класні керівники	
		Конкурс малюнків «Скажемо СНІДу – Ні!»	Протягом місяця	Пед.орг.	
		День порозуміння з ВІЛ-інфікованими.	01.12	Педагог-організатор	
		Бесіда лікаря «Спортотм займайся – здоров'я набирайся»	Протягом місяця	Працівники амбулаторії Сесетра медична	
Години спілування «Людина починається з добра» до Дня людей з обмеженими можливостями.		02.12	Пед.орг.		
КТС разом з батьками «Майстерня Діда Мороза»		Пр. місяця	Кер. гуртк. Пед.орг.		
	День замовлень подарунків Діду				

	Морозу	08.12	
Ціннісне ставлення до праці	Конкурс на кращу новорічну іграшку “Сузір'я ялинкових прикрас” (робота разом з батьками)	До 17.12	Учнівське самоврядування
	Акція «Допоможемо зимуючим птахам» (разом з батьками виготовлення годівничок) Екскурсія в зимовий парк	До 24.12	Класоводи, кл.керівники
Ціннісне ставлення до природи	Конкурс «Найкрасивіша сніжинка», «Врятуймо ялинку в новий рік» - конкурс виробів. (разом з батьками)	До 24.12	Учнівське врядування
	День Святителя Миколая Чудотворця. Свято «Дивовижна подорож Миколая Чудотворця»	20.12	Класоводи, кл.керівники Пед.орг
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Новорічно-Різдвяний проєкт «На порозі Новий Рік» (при участі батьківської спільноти)	Протягом місяця	Заступн. з НВР Пед.орг. Кл.кер.
	Конкурс «Прикрасимо школу своїми руками» (за участі батьків)	Протягом місяця	Учнівське врядування
	Зустріч з волонтерами до Всесвітнього дня волонтерів(05.12) Відеозвернення до волонтерів	05.12	Пед..орг Кер. гуртка нац.-патр. вих.
Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Акції волонтерської допомоги та доброчинності «Світло добра у моїй душі» до Міжнародного Дня людей з інвалідністю (03.12) (за участю батьків)	До 03.12	Пед..орг Учнівське врядування
	Фотовиставка «Моя родина – найкраща»	16.12	Класні керівники

			Педагог-організатор
	Тематичні години спілкування «Обереги материнства», «Ми з того краю, де сопілка грає»	Протягом місяця	Класні керівники
	Міжнародний день прав людини. (10.12)	10.12	Уч. права
	Акція «16 днів проти насилля» (продовження) Місячник правових знань (за окремим планом)	Грудень	Заступн. з НВР Пед.орг. Кл.кер. Уч. права
	Тиждень правознавства (окремий план)	Грудень	Уч. права
Ціннісне ставлення до суспільства і держави	День Збройних Сил України (06.12) Вітальний флешмоб «Збройні сили України — Слава, гордість, міць країни!»	06.12	Педагог-організатор Класні керівники Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС) Години історії «Чорнобиль. Трагедія. Подвиг. Застереження»; круглий стіл для старшокласників «Чорнобиль – Люди – Міста – Солідарність - Майбутнє»	14.12	Класні керівники Вчителі фізики

			Дата	Виконавець
Змістові лінії	Назва виховної справи			
	<p>СІЧЕНЬ. Місячник естетичного виховання</p> <p><i>«Що внутрішня, що зовнішня краса тобі одній дарована, людино!»</i></p> <p>Мета місячника: <i>дбати про художньо-естетичну освіченість та вихованість особистості; виховувати в молоді естетичні погляди, смаки, які ґрунтуються на народній естетиці та на кращих надбаннях цивілізації; працювати над виробленням умінь в учнів власноручно примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати й відтворювати прекрасне в повсякденному житті.</i></p>			
Робота з учнями	Ціннісне ставлення до себе	Змагання з футболу, волейболу, баскетболу.	Протягом місяця	Вч. фізкультури
		Профорієнтаційні дослідження «Професія моєї мрії».	Протягом місяця	Класні керівники
		Зустріч з дільничним «Як працюється дільничному?»		
	Ціннісне ставлення до праці	Конкурс снігової скульптури.	Січень	Кл. керівники
		Гра в сніжки.		
		Екологічна акція «Допоможемо зимуючим птахам»	Протягом місяця	Учнівське самоврядування
Ціннісне ставлення до природи	Круглий стіл «Наш обов'язок зберегти природу» 5-7 кл.	24.01	Вч. Біології Керівники гуртків	
	Підготовка та участь у конкурсі колективів екологічної просвіти	Протягом місяця	Вч. Біології Керівники гуртків	

	Конкурс дитячого малюнку «Доброта очима дітей»	Протягом місяця	Кл. керівн. Вч. обр. мист.
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Флешмоб «Діти єднають Україну» до Дня соборності України (22.01) Акція «Ланцюг єдності»	21.01	Заступн. з НВР Кер. гуртка нац.-патр. вих. Пед..орг
	Підготовка та участь у районному етапі конкурсу художньої самодіяльності «Веселка»	Протягом місяця	Заступник з НВР Педагог-організатор Керівники гуртків
	Виступ вокальних колективів «Дивограй» та «Промінчик»	Протягом місяця	Керівник гуртка
	Виступ хореографічного колективу «Барви»	Протягом місяця	Керівник гуртка
	Віртуальні екскурсії до визначних мистецьких музеїв світу.	Протягом місяця	Класні керівники
	Віртуальні концерти визначних колективів та виконавців світової культури	Протягом місяця	Класні керівники
	Новий рік за старим стилем. День святителя Василя Великого (14.01). Конкурс колядок, щедрівок «Дозвольте колядувати, дім звеселяти!» Різдвяний вертеп онлайн	14.01	Пед. орг. Учнівське самоврядування
	Батьківський лекторій «Правові механізми захисту дітей та родини. Зустріч з юристом»	До 25.01	Заступн. з НВР
Міжнародний день обіймів (21.01)	21.01	Пед.. орг	
Ціннісне	Виставка світлин «Найніжніші обійми у		

ставлення до сім'ї, родини, людей	світі»		
	«Патріотизм – потреба України, кожного українця» - година спілкування 7-9 кл.	25.01	Пед. Орг. Кер. гуртка нац.-патр. вих. Вч.історії.
	Учнівська конференція «Гіркі сторінки історії народу» до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту (27.01.)	27.01	Вчителі історії Кл. керівники
Ціннісне ставлення до суспільства і держави	День пам'яті Героїв Крут (29.01) Лінійка «Квіти у полі, там де Крути...»	31.01	Пед.орг. Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	Лист воїну ООС. Волонтерська діяльність.	Протягом місяця	Учнівське самоврядування Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	День соборності України (день злуки) (22.01) Тематична лінійка «Від роду до народу слався, Україно».	22.01	Вчитель історії Кер. гуртка нац.-патр. вих.

Змістові лінії	Зміст виховної діяльності		
	Назва виховної справи	Дата	Виконавець
Робота з учнями	ЛЮТИЙ. МІСЯЧНИК ПРОФОРІЄНТАЦІЇ		
	<i>«Країна потребує громадян-професіоналів... Як ним стати?..»</i>		
	<i>Мета місячника: формування ціннісних орієнтацій, мотивації самопізнання, установки на власну активність у професійному самовизначенні та оволодінні професійною діяльністю; систематичне ознайомлення з професіями у навчально-виховному процесі; формування умінь самооцінки, самоаналізу з метою усвідомлення власної професійної спрямованості; консультування щодо вибору профілю подальшої освіти, форм трудової підготовки;</i>		
	Ціннісне ставлення до себе	Бесіди, тренінги, години спілкування із запобігання проявів різних видів насилля, профілактики корона вірусної хвороби.	Протягом місяця
День безпечного Інтернету (09.02) За окремим планом		09.02	Вч. інформатики
Міжнародний день рідної мови (21.02) Заходи за окремим планом		21.02	Вч. укр. мови
Ціннісне ставлення	Рейд-перевірка «Збереження шкільного майна»	Лютий	Пед.орг.

до праці	Тематичний діалог «Як не помилитися у виборі професії» Анкетування	До 04.02	Кл. керівни ки.
	Конкурс профорієнтаційних плакатів для учнів 1-4 класів	07-11.03	Класово ди
	Конкурс презентацій «Як стати професіоналом» для учнів 5-7 класів	14-18.02	Класні керівни ки
	Конкурс есе «Країна потребує професіоналів» для учнів 8-10 класів	21-25.02	Класні керівни ки Вчителі укр. мови
	Профорієнтаційні екскурсії	Протягом місяця	Заступн. з НВР
	Виставка літератури «У світі професій»	Протягом місяця	Бібліоте кар
	Зустрічі з представниками Центру зайнятості протягом місяця	Протягом місяця	Заступн. з НВР
	Зустрічі з представниками різних професій	Протягом місяця	Класні керівни ки
Ціннісне ставлення до природи	Стрітєння Господнє (15.02) Етнографічні заходи по класах (на вибір класного керівника)	15.02	Класні керівни ки
	Екологічна акція «Годівничка», допомога зимуючим птахам	Протягом місяця	Учнів ьке врядув ання Керівн ики

			гуртків
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	День Святого Валентина (14.02) «Любов дала життя, рух і силу»-розважальна програма	14.02	Пед.орг г. Кл.кер.
	Турнір ерудитів «Подорож океаном рідної мови» до Міжнародного дня рідної мови	21.02.	Вчител і укр. мови.
	Відеозвернення подяка воїну ООС (волонтерська робота)	лютий	Пед.орг Кер. гуртка нац.- патр. вих. Уч. самовря дування
	Огляд екотеатрів Веселка - 2021	Протягом місяця	Вч.муз ики, Пед.ор г. вч. біол.
Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Фотовиставка «Моя родина – найкраща»	05.02	Пед. орг Кер. гуртка нац.- патр. вих.
	Тематичні виховні години «Обереги материнства», «Ми з того краю, де сопілка грає»	Протягом місяця	Кл.кер 5-10 класи

Ціннісне ставлення до суспільства і держави			
	День спонтанного прояву доброти (17.02) Акція «Твори добро. Подаруй щастя тим, кого любиш»	17.02	Уч. врядування
	День державного герба України (19.02) Інформаційні хвилинки	21.02	ЗДНВР Кл.кер. Пед.орг. Кер. гуртка нац.-патр.вих.
	День пам'яті воїнів - інтернаціоналістів День вшанування учасників бойових Дій на території інших держав (15.02) Тематична лінійка «Ціна чужої війни»	15.02	Вч. Історії Кер. гуртка нац.-патр.вих.
	День Героїв Небесної Сотні (20.02) Заходи на вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні, які віддали своє життя під час Революції гідності	Протягом тижня	ЗДНВР Пед..орг Кер. гуртка нац.-патр.вих. Вч. історії
Тематичні години спілкування «Твій ровесник в Україні і за кордоном» (профілактика поширення ксенофобських і расистських проявів серед дітей та учнівської молоді)	Протягом місяця	Заступн. з НВР	

Змістові лінії	Зміст виховної діяльності		
	Назва виховної справи	Дата	Виконавець
БЕРЕЗЕНЬ. МІСЯЧНИК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ <i>«Здоров'я – цінніше за багатство!»</i> <u><i>Мета місячника:</i></u> <i>популяризації здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок, формування комплексу знань та навичок відповідальної поведінки щодо власного здоров'я.</i>			
Ціннісне ставлення до себе	Бесіди з елементами тренінгів - «Правила особистої гігієни»; - «НІ! – шкідливим звичкам»; - «КОВІД – це небезпечно!»; - «Рациональне харчування – запорука здоров'я»; - «Насилля недопустиме в шкільному соціумі».	Протягом місяця	Кл. керівник Класоводи
	Індивідуальні бесіди з учнями «групи ризику»	Протягом місяця	Заступн. з НВР
	Флешмоб «Молодь обирає здоров'я»	До 25.03	Пед.орг. Класні керівники

			ки
	Тематичний захід «Подорож у країну здоров'я» для 1-4 класів	14.03	Класоводи
	Бібліотечний урок «У світі наукової літератури»	21.03	Бібліотекар
	Змагання з шахів та шахматів	Протягом місяця	Вчителі фізичного виховання
	Тренінгове заняття «Ми за здоровий спосіб життя» для учнів 8-10 класів	Протягом місяця	Вчителі основ здоров'я
	Зустріч з медичними працівниками для тематичних бесід	Протягом місяця	Сестра медична
	Тематичні уроки «1 Березня – день боротьби з наркоманією»	01.03	Класні керівники
	Міжнародний день щастя (20.03) Створення відео «Щастя поруч»	18.03	Учні врядування
Ціннісне ставлення до праці	Психологічні години з профорієнтації: - «Коли робота приносить радість»; - «Ти і ринок праці»; - «Трудові канікули»;	До 25.03	Заступник з НВР Кл.керівники

	- «Держава потребує професіоналів».		
Ціннісне ставлення до природи	Всесвітній день водних ресурсів (23.03) Екологічні уроки «Воду бережи, козаче, – і вона тобі віддячить».	23.03	Керівники гуртків екологічного спрямування
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	«Шевченківські дні» (за окремим планом).	07-11.03	Вч. укр. мови Кл. керівники
	Літературно-музичний захід «Ми вам вклоняємось, дорогі жінки» до Міжнародного жіночого дня (08.03)	07.03	Заступник з НВР Педагог-організатор Самоврядування
	Міжнародний день театру (27.03) «Актори серед нас» (Інсценізація казок).	25. 03	Кл. керівники Класоводи
	КТС Підготовка до святкування 8 Березня Створення відео-привітання жінок зі святом	До 07.03	Самоврядування
	Участь у шкільному та районному конкурсі читців творів Т. Г. Шевченка	23.03	Вч. укр..

	« Вінок Шевченкові спітаємо із віршів»		мови
	Конкурс плакатів «Здоров'я – це життя»	Протягом місяця	Класні керівники Вчитель обр. мисц.
	Оформлення ідальні експозиційними плакатами з тематики здорового харчування	Протягом місяця	Класні керівники
Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Батьківський лекторій «Книга в родині. Що і як читають діти. Новинки літератури»	25.03	Заступник з НВР
	Акція «Сюрприз для мами зроблений власноруч»	До 08.03	Кл.керівники класоводи
	День українського добровольця (14.03) Бесіди на тему: «Люди, які прославили мій край», «Славетні українці», «Пам'ятаймо героїв»	11.03	Кл.керівники Вч.історії Кер. гуртка нац.-патр. вих.
Ціннісне ставлення до суспільства і держави	Гра-мандрівка «Моя рідна Україна»	18.03	Класоводи 1-4 кл. Пед. орг
	Всесвітній день поезії (21.03). Онлайн конкурс читців віршів про Україну	21.03	Вчителі літер.

Змістові лінії	Назва виховної справи		
			Виконавець
Робота з учнями	<p>КВІТЕНЬ. МІСЯЧНИК екологічного виховання</p> <p><i>«Ти на Землі – Людина! Захоплюйся, дивуйся, усміхнись і бачити красу навколо вчись!»</i></p> <p>Мета місячника: формування в учнів екологічної культури, усвідомлення себе частиною природи; виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство, як основу життя на Землі; залучення вихованців до активної екологічної діяльності; виховання в учнів нетерпимого ставлення до тих, хто завдає шкоди природі.</p>		
	Всесвітній День розповсюдження знань про аутизм (02.04) Випуск буклетів	01.04	Пед. орг.
	Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку (06.04) Ранкова зарядка для учнів школи. Всесвітній день здоров'я (07.04) Фестиваль «Пропаганда здорового способу життя», «Циферблат життя – здоров'я».	06.04-07.04	Уч. врядування
	Участь у Всеукраїнському місячнику чистоти та благоустрою» (за окремим планом)	Квітень	Вчителі біології Класні керівники

	Тематичні заняття «Кібербулінг. Як уникнути»	Протягом місяця	Заступник з НВР Класні керівники
	Великдень (24.04). «Великодній тиждень добра. Участь у заходах до Великоднього тижня добра. Конкурс – виставка писанок і вишиванок «Писанкове мереживо»	18.04-22.04	Класні керівники
Ціннісне ставлення до праці			
	Заходи до Дня охорони праці.	28.04	Класні керівники
	Анкетування учнів 9-х класів з метою вивчення їхніх намірів щодо профорієнтації та подальшого навчання.	11.04	Заступник з НВР
	Організація профорієнтаційних зустрічей для випускників з представниками навчальних закладів різного рівня акредитації.	Протягом місяця	Заступник з НВР
	Всесвітній День авіації і космонавтики (12.04) Конкурс малюнків «Космічні фантазії»	До 17.04	Вч. Фізики та обр. мист.
Ціннісне ставлення до природи	Всесвітній день Землі (22.04) Екологічний квест «Жива планета» Благоустрій клумби «Зернини квітів з зернами любові нехай на всіх планетах проростуть...»	22.04	Вч. біології Класні керівники Керівн

			ики гуртків
	День довкілля (17.04). «Нехай земля квітує всюди» - фотоконкурс	15.04	Класні керівники и Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	Заходи до міжнародного Дня птахів.	01.04	Керівники екологічних гуртків
	Операція «Посади дерево»	Протягом місяця	Заступник з НВР Кл. кер Керівники гуртків
	Екологічний челендж «Прибери сміття! Зроби планету чистою!»	Протягом місяця	Кл. кер Керівники гуртків
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Міжнародний день дитячої книги (02.04). Екскурсія до бібліотеки Всесвітній день книги і авторського права (23.04)	02. 04.	Бібліотекар

	Міжнародний день пам'яток історії та культури (18.04). Година спілкування «Пам'ятки світу»	18.04	Заступник з НВР Кл. кер.
Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Батьківський лекторій «Фактори, що впливають на психологічний дискомфорт школяра. Їх усунення»	Протягом місяця	Заступник з НВР Кл. керівники
Ціннісне ставлення до суспільства і держави	Міжнародний день пам'яті Чорнобиля (26.04) Тематична лінійка «Чорнобильська катастрофа – катастрофа віку»	24.04	Класні керівники Вчит. фізики

	Змістові лінії	Назва виховної справи		
Робота з учнями		<p>ТРАВЕНЬ. Місячник військово-патріотичного виховання</p> <p>«Вічна слава героям! Ми низько вклоняємось їм»</p> <p>Мета місячника: формування особистості громадянина і патріота України з ціннісними поглядами; орієнтація, установка, мотивами діяльності і поведінки; виховання у учнів патріотизму, національної свідомості, любові до свого народу, відчуття своєї належності до України, усвідомлення спільності власної долі з долею Батьківщини; знання історії, звичаїв, обрядів, символіки.</p>		
	Ціннісне ставлення до себе	Тиждень безпеки життєдіяльності та охорони праці «Безпека – це мета, а безпека життєдіяльності – засоби, шляхи, методи її досягнення»	Травень	Вчителі основ здоров'я
	Ціннісне ставлення до себе	Конкурс серед учнів «Кращий волонтер року»	Травень	Пед.орг Кер. гуртка нац.-патр. вих.
	Ціннісне ставлення до себе	Психологічна підготовка до ДПА та ЗНО. Профілактика стресів.	Травень	Класні керівники
	Ціннісне ставлення до себе	Стріт-арт на асфальті «Дитинство – це я і ти!»	Травень	Вчителі-предметники

Ціннісне ставлення до праці	Екологічний челенж «Чисте село – чиста земля»	Травень	Класні керівники Вч. біології
	Акція «Впорядкуймо могили загиблих солдатів»	До 07.05	Класні керівники
Ціннісне ставлення до природи	Екологічний челенж «О земле, краю мій єдиний!»	Травень	Учнівс ьке вряд.
	День Сонця (03.05). Інформаційні хвилинки	03.05	Класні керівники
Ціннісне ставлення до культури і мистецтва	Міжнародний день музеїв.(18.05) Екскурсії до шкільних музеїв	18.05	Класні керівники
	День української вишиванки. Конкурс на «Кращу вишиванку» ФЛЕШМОБ	19.05	Педагог-орг. Класні керівники Керівник гуртка з нац.- партр. вихов.
	Акція «Зоріють маки пам'яті»	травень	Самоврядування

	<p>СВЯТО ОСТАНЬОГО ДЗВОНІКА</p> <p>«Дзвони ж нам дзвонику останній»</p>	травень	<p>Заступник з НВР</p> <p>Педагог-орг.</p> <p>Керівники гуртків</p> <p>Класні керівники</p>
<p>Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей</p>	<p>Заходи до Міжнародного Дня родини(сім'ї) (15.05)</p> <p>(за окремим планом)</p>	15.05.	Класні керівники
	<p>Родинні свята до Дня матері (08.05)</p> <p>«Нехай волошками цвітуть для Вас світанки»</p>	06.05	<p>Пед. Орг</p> <p>Класні керівники</p>
<p>Ціннісне ставлення до суспільства і держави</p>	<p>Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни. Мітинг до Дня Перемоги. «Знов білим цвітом вкрилися сади, і знов приходить свято Перемоги»</p>	08-09.05	<p>Заступник з НВР</p> <p>Педагог-орг.</p> <p>Керівник гуртка з нац.-патр. вих.</p> <p>Класні керівники</p>

			ки
	Акція «Добрий ранок, ветеране»	08-09.05	Самовр ядуван ня
	День скорботи і пам'яті жертв депортації кримськотатарського народу (18.05) Години спілкування	18.05	Вчител ь геогра фії, історії
	Проведення виховних заходів з правової освіти, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і місця у суспільстві, можливості реалізації своїх прав у поєднанні з виконанням обов'язків за участю представників відповідних органів	Протягом місяця	Заступ ник з НВР
	Зустрічі з волонтерами та учасниками АТО	Протягом місяця	Заступ ник з НВР
	День Європи (15.05) Онлайн вікторина «Країнами Європи»	16.05	Кл.кері вники Класов оди
	Участь у Всеукраїнському військово-патріотичному фестивалі «Джура»	Травень	Керівн ик гуртка з нац.- патр вих.

*«Діти повинні жити у світі краси, гри, казки,
музики, малюнка, фантазії, творчості.*

*Вони відразу і невимушено освоюються зі щастям,
бо вони самі по природі своїй– радість і щастя.»*

В.Сухомлинський



